

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 18

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Anglijos ir Rusijos santykiai gerėja.

Pasirašyta per paskutinę savaitę tarp Anglijos ir SSSR prekybos sutartis yra be abejo svarbus įvykis ne tik Europos, bet ir bendrai tarptautinėje politikoje.

Dalykas tas, kad Anglija ir Rusija jau nuo prieškarinių laikų turėjo nemažą ginčytinų klausimų, dėl kurių joms buvo sunku susitarti. Mat, abidvi valstybės turi tam tikrų interesų Azijoje, dėl kurios padalinimo įtakos ribų nustatymo atžvilgiu joms ilgai nepavykdavo.

Ilgą laiką tarp Anglijos ir Rusijos ėjo ginčas dėl padalinimo savo įtakos sferos Persijoje. Tiktai po ilgų derybų pavyko abiem valstybėm šiuo klausimu susiderėti, nes Anglija bijodavo, kad rusai per Persiją ir Afganistaną praplės savo įtaką į Indiją, o rusai bijodavo anglų ekspansijos (judėjimo) į Turkestaną.

Pagaliam, rusų caro valdžia buvo susitarusi su anglų karaliaus vyriausybe šiais klausimais ir net didžiojo karo metu Anglija ir Rusija buvo sąjungininkės, kovojo prieš bendrą priešą Vokietiją ir Austro Vengriją.

Tačiau, atsiradus prie valdžios Sovietams, rusų-anglų santykiai tapo vėl įtempti. Anglija mato Sovietų valdžios ypatingą priešą. Mat, Sovietai ne tik kovojo dėl rusų įtakos praplėtimo Azijoje, bet ir už komunistinio judėjimo sustiprėjimą Anglijos kolonijose ir, visų pirma, Indijoje.

Štai kodėl anglai pirmieji pradėjo tada griežtą karą su Sovietais ir tuo tikslu stengėsi paimti savo globon su Sovietų Rusijos pasieniuose šalis, k. a. Afganistaną, Persiją, Gruziją ir t.t. Šioj kovoj už įtaką minėtose šalyse laimėdavo tai Anglija, tai Rusija. Pavyzdž., Anglijai nepavyko išgelbėti Gruziją, kuri galų gale tapo Sovietų respublika. Taip pat Afganistane ir Persijoje nei Anglija, nei Sovietų Rusija negalėjo galutinai sustiprinti savo įtakos.

Tuo būdu abiem valstybėm tapo aišku, kad čia vėl teks susitarti dėl įtakos Azijoje padalinimo ir bent dėl laikino tos politinės kovos sustabdymo.

Tada prasidėjo derybos tarp Sovietų Rusijos ir Anglijos, kurios užsienių reikalų ministeriu tuo laiku buvo garsus anglų politikas Lloyd-Džoržas. Buvo pasirašyta laikinoji sutartis ir atnaujinti tarp abiejų valstybių santykiai.

Tačiau, pasikeitus Anglijoj valdžiai, šie santykiai vėl buvo nutraukti, nes nauja valdžia nenorėjo patikėti Sovietų pažadu susilaikyti nuo propagandos prieš Angliją.

Pagaliam atsidūrus prie valdžios neseniai anglų darbininkų partijai, santykiai tarp Anglijos ir Rusijos tapo atnaujinti, tiesa, ne iš karto.

Iš pradžios buvo nutarta pradėti derybas šiuo klausimu. Šios derybos tęsėsi labai ilgai.

Sovietų valdžia turėjo vėl duoti pažadą nevaryti jokios komunistinės propagandos nei Anglijoj, nei jos kolonijose.

Žinoma, Anglija iš savo pusės turėjo pažadėti, kad ji nepalaikys nedraugingos politikos Sovietų atžvilgiu ir taip pat nerems jokios nukreiptos prieš Sovietų Rusiją akcijos (veikimo).

Po šių savitarpiškų pažadų jau buvo lengviau susitarti dėl prekybos sutarties tarp abiejų šalių sudarymo.

Dėl šios sutarties nuostatų buvo tačiau taip pat nemažai ginčų, nes Sovietų valdžia reikalavo specialių lengvatų jos prekybos atstovams Anglijoj. Mat, Sovietai neleidžia privatiems asmenims ar įstaigoms varyti prekybą su užsieniais. Viskas yra sukoncentruota valstybės rankose, kuri pati perka užsieniuose ir taip pat parduoda šalies gaminius užsieniams. Tam reikalinga yra laikyti užsieny savo prekybos atstovybes.

Šių atstovybių valdininkams ir būstinėms Sovietų valdžia ir reikalavo suteikti tam tikrų lengvatų, k. a.: neliečiamybės teisę ir kt.

Anglai, žinoma, tų lengvatų nenorėjo duoti, bijodami, kad rusai pasinaudos šiomis prekybos atstovybėmis varyti komunistinę propagandą. Tačiau po minėto Sovietų valdžios pažado šiuo klausimu anglai, galų gale, susitarė dėl prekybos sutarties pasirašymo. Nes, jeigu bolševikai savo pažado nesilaikys, tai sutartis nustos galios ir atnaujinti santykiai neatidėliojant bus nutraukti.

Londono jūrų nusiginklavimo konferencija pasibaigė.

Pasibaigusi šią savaitę Londone jūrų nusiginklavimo konferencija, nepaisant visų nusivylimų, vis dėlto davė šiokių tokių vaisių. Nors buvo manyta, kad konferencija išsiskirs nepasirašius jokios sutarties, tačiau paskutiniu momentu tokia sutartis buvo pasirašyta.

Pagal ją Amerika, Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija apsiėmė iki 1936 metų nesinaudoti savo teise statyti kapitalinius laivus. Sutarty nurodyta kuriuos kapitalinius laivus gali sau pasilikti Jungtinės Amerikos Valstybės, Anglija ir Japonija, būtent, pirmoms tenka po tris, Japonijai — vienas. Visi kiti kapitaliniai laivai turi būti sunaikinti per 30 mėnesių nuo sutarties įsiteisėjimo.

Sutarty be to yra numatyta visa eilė aprėžimų lėktuvnešiams laivams. Pagal sutartį kiekviena iš susitariančiųjų valstybių gali sau pasilikti ar įsigyti ne daugiau kaip tris nardomuosius laivus, neprasokančius 2.800 tonų ir neapginkluotus didesnio kaip 6,1 colių kalibro patrankomis.

Sutarties gale yra numatyta visa eilė taisyklių, liečiančių tam tikrus aprėžimus, kilus karui jūroj.

Kaip matome iš šio trumpo sutarties turinio, Londono konferencijos ilgų posėdžių (apie 9 mėnesius) rezultatai nekokie.

Iki pilno nusiginklavimo jūroj dar yra toli. Pasiiekta tik tai, kad yra nustatyti tam tikri aprėžimai jūrų nusiginklavimo srity.

Bet ir ši aplinkybė yra be galo svarbi, nes, nustatius jūrų apsiginklavimo ribas, didžiosios valstybės jau tapo suvaržytos jų siekimuose viena kitą pralenkti apsiginklavimo atžvilgiu. Dabar apsiginklavimas jūroj jau nebus bet kam paslaptis, kas liečia laivų skaičių bei tonažą, nes visa tai yra sutarty numatyta.

Londone politiniuose sluoksniuose kalbama apie tai, kad anglų ministeris pirmininkas dabar ims iniciatyvos pagreitinti išsprendimą sausumos nusiginklavimo klausimų, kurie, kaip žinoma, bus svarstomi Tautų Sąjungos (numatomoj greitu laiku sušaukti) pasaulinėj nusiginklavimo konferencijoj.

Vokiečių-lenkų ginčai dėl muitų.

Nepaisant neseniai pasirašytos tarp Lenkijos ir Vokietijos vadinamos likvidacinės sutarties, kurie, anot lenkų spaudos, visi ginčai tarp šių abiejų valstybių turėtų būti likviduoti, vis dėlto dabar kilo naujas ginčas tarp lenkų ir vokiečių vyriausybės.

Dalykas tas, kad vokiečių vyriausybė prieš Velykas nutarė padidinti muitus įvežamiems žemės ūkio gaminiams.

Tai labai kenkia lenkų eksportui (išvežimui) Vokietijon, kuriam lenkai, pasirašius su vokiečiais prekybos sutartį, dėjo ypatingų vilčių.

Tuo tarpu, vokiečiams padidinus muitus šioj srity, lenkų viltims yra suduotas didelis smūgis.

Nors šis muitų pakėlimas atsilieps neigiamai ir kitų rytų Europos valstybių eksporto galimumams Vokietijon, bet Lenkijai čia ypatingai teks nukentėti, nes ji ruošėsi įvežti Vokietijon apie 3 milijonus kiaulių pagal neseniai pasirašytą prekybos sutartį. Dabar teks nuo šio eksporto didesnės dalies atsisakyti.

Vokiečių lenkų ginčas dėl muitų, tur būt, bus sprendžiamas Tautų Sąjungoj. Dėl šio ginčo mums teks smulkiau apsistoti kitoj apžvalgoj.

Kaina visiems: metama 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIJOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metai

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. gegužės m. 2 d.

Nr. 18 (570)

Motinos dieną minint.

Ateina mes į šį pasaulį. Dar nesuprantam nei jo džiaugsmo, nei skausmo, o lūpos, vos pajudėdamos, jau taria žodį: „Mama“. Žodis, kuris yra brangiausias už visus vartojamus žmogaus žodžius. Motina, tai šventas vardas, kuris nepaprastu švelnumu paguodžia mus nelaimėse, skaisčia šviesele šviečia mums paklydus ir nepaprastu pasiaukojimu gaivina mūsų sielą.

Motina! Per kančias, per skausmą, dažnai atiduodama savo gyvybę, kuria mus pasauliui motina. Ji visko išsižada dėl vaiko, ji amžių ryšiais su juo sujungta. Nors daug kas iš mūsų jos šiandie nebenturi, bet vis dėlto motina brangiausia mūsų atsiminimuose.

Visą mūsų gyvenimo kelią lydi motinos meilė ir globa, nes jos malonės yra neišsemiamos.

Paslaptinga pasaulio pradžia ir pabaiga — motina.

Tad mes, jos vaikai, minėdami motinos dieną, pagalvokime, ką esame padarę jai — mūsų mylimajai motinai. Pagalvokime, kaip mes esame atsidėkoję jai už tas nemigo naktis, už tas rūpesčių dienas, už tas graudžias ašaras, pralietas mums gyvenimo kely paklydus.

Pagalvokime, kuo mes atsidėkojome jai, atidavusiai savo jaunystę mums. Kuo mes nuraminome, palengvinome jos senatvę?

Nėra didesnės meilės už motinos meilę. Mes

Gražiosios mūsų tėvynės vietos. Nidos vaizdas (pajūrio kurortas).

Skautų sveikinimai.

Jo Ekscelencijai
Ponui Respublikos Prezidentui.

Mylimas Tautos Vadel

Lietuvos skautai, susirinkę į visuotinį savo suvažiavimą, kupini skautiškų jausmų, visa širdimi sveikina Jūsų Ekscelenciją, stovintį Valstybės priešaky ir budintį jos gerovės ir šviesios ateities sargyboje.

Lietuvos Kariuomenei

per p. Krašto Apsaugos Ministerį

Lietuvos Gynėja! Jaunoji Tavo karta—žvalgai—skautai, šiandien susibūrę suvažiaviman, skautiška šypsena ir tyriu širdingumu sveikina Tave, reikšdami kupiną gražiausių linkėjimų sergėti mūsų brangią ir geriausių Lietuvos sūnų krauju atpirktą Nepriklausomybę.

Būki visuomet mums drausmės, drąsos ir karžygiškumo pavyzdžiu.

L. Skautų Brolijos Suvažiavimas.

Be to, buvo pasiūsti sveikinimai: Ministeriui Pirmininkui, kaip vyriausybės galvai, Šviet. Min., kaip skautų globėjui, Ark. Metropolitui ir kitiems.

niekuomet negalėsime taip mylėti ir atjausti kaip motina. Nėra kilnesnės pareigos, kaip motinos. Mes niekuomet nesuprasime tos paslapties.

Mes turime ir antrą motiną, kuri ne mažiau kenčia, matydama savo sūnus ne tiesiu idealo keliu einančius, o klajojančius.

Ta kita motina — mūsų Tėvynė. Neliūskime per daug nelaimėje — netekę pirmos motinos — tėvynė motina amžinai gyva. Visa, kas gyva, miršta. Tik Tėvynės — Lietuvos gyvybė pareina nuo jos

sūnų elgesio. Mes negalim sustabdyti galutinės žmogaus mirties, bet mes galime atkovoti gyvybę tėvynei.

Jos meilė ir skausmas taip pat beribis, kaip ir mūsų pirmos motinos.

Neduokime jai kentėti, lengvinkim Tėvynės—motinos kančias, nes tai mūsų šventa pareiga.

Tegu šventas žodis motina mus lydi per visą gyvenimą, ir tegu suteikia ji mums stiprybės, ištvėrmės ir meilės.

Kaip minėti motinos diena.

Motinos Diena — visos tautos meilės ir dėkingumo šventė. Taigi, tą dieną motinai iš visų širdžių, įvairiausių būdais, trykšta pagarba, meilė, dėkingumas.

Motinos Dienai organizuoti Komitetas yra numatęs Motinos Dieną — gegužės mėn. 4 d. — minėti taip:

1. Visose bažnyčiose laikoma motinos intencija pamaldos ir sakoma tai dienai pritaikinti pamokslai.

Dvasiškos vyriausybės sutikimas tam jau gautas.

2. Spauda — laikraščiai, žurnalai talpina straipsnius, susijusius su motinos reikšme auklėjimo srityje, apibūdinančius jos vaidmenį visuomeniniam gyvenime, iškeliančius jos nuopelnus tautai ir p.; atatinkančius beletristikos, poezijos dalykėlius, iliustracijas.

3. Mokyklose šeštadienį (V. 3. Motinos Dienos išvakarėse) skiriama bent viena valanda laiko mokslivius Motinos Dienai paruošti; vaikų pareigas tėvams išaiškinti ir p.

4. Organizacijos daro iškilmingus susirinkimus, ruošia tai dienai pritaikintas paskaitas, spektaklius.

5. Plačiai visuomenei ruošiamos viešos paskaitos, tai dienai pritaikintomis temomis.

Vietos visuomenės veikėjus ir organizacijas kviečiame imtis paskaitų ruošimo iniciatyvos.

6. Renkama aukos neturtingoms motinoms sušelpiti; lankoma sunkiame padėjime esančios motinos, teikiama joms moralinė ir materialinė parama.

7. Šeimose vaikai (maži ir suaugę, vedę ir nevedę) tą dieną savo motiną koku nors būdu pagerbia, jai patarnauja, pasistengia kiek galima daugiau jai malonumo suteikti, įteikia dovanų ir p.

Vaikai, gyvenantieji ne savo tėvų namuose, pasistengia tą dieną aplankyti motiną, jei to padaryti negali, tai siunčia laiškus, sveikinimus.

8. Prisimenama mirusias motinas, meldžiamasi už jas, puošiama ir lankoma jų kapai.

9. Teatruose vaidinama atatinkami veikalai; kino - teatruose demonstruojama atatinkamos filmos.

10. Per radio laikoma tai dienai pritaikintos paskaitos, išpildoma atatinkama meno dalis.

Su p. radiofono direktorium tuo reikalu jau susitarta.

Kiekvieno žmogaus gyvybė surišta su motina. Taigi, motina visiems lygiai artima, visiems lygiai brangi. Dėl to ir Motinos Dienos minėjime — motinos šventėje — visi lygiai aktingai pasireiškim, visi nuoširdžiai savo motinas pagerbsim, visi pareiškim joms savo meilę, dėkingumą...

Motinos Dienai organizuoti Komitetas.

1-jo gusarų pulko šefo D. L. E. K. Jonušo Radvilos jaunystė.

Kunigaikštis Jonušas Radvila, Lietuvos Etmono Kun. Krištupo Radvilos ir Onos Kiškytės sūnus, gimė Papilio dvare 1612 m. gruodžio mėn. 2 d. Augo Biržuose. Jo tėvai, karšti reformatai, stengėsi išauklėti berniuką savo tikėjime. Pirmus mokslus Jonušas ėjo Biržuose, Mikalojaus Radvilos Rudojo įsteigtoje mokykloje. Tai buvo vidurinioji mokykla su keliomis klasėmis, kuri XVII šimt. buvo vadinama gimnazija. 1620 m. Krištupas, eidamas ginti Livonijos kraštą, Jonušą nugabeno į Kėdainių mokyklą, kurią pats Krištupas įsteigė. Čia Jonušas mokėsi prižiūrimas mokyto vyro Adomo Rasijaus iki 1624 m. Aukštuosius mokslus ėjo Slucke.

Lenkų magnatai tuo laiku turėjo paprotį siųsti savo sūnus į užsienį, viena, kad jie išmokytų svetimų kalbų, o antra, kad įsižiūrėtų į užsienio kunigaikščių rūmų gyvenimą ir tvarką. Tai buvo labai svarbu, jei jiems gyvenant tekdavo atlikti svarbias pareigas. Katalikų diduomenė siūsdavo į Paryžių arba į Padua, Baloniją ir kitas Italijos akademijas, o reformatai į Vokietiją.

Krištupas Radvila nusprendė išsiųsti 1628 m. savo sūnų į Leipcigą. Pabaigoje 1628 m. Jonušas, Przypkovskio ir Reinholdo Adami lydymas, paliko savo tėvynę. Berlyne Brandenburgo kunigaikštis Jurgis Vilhelmas priėmė jį labai draugiškai. Kalėdas jis praleido Drezdene pas kunigaikštį Joną Jurgį I. Pagaliau 1629 m. sausio mėn. Jonušas atvyko į Leipcigą. Leipcige Jonušas išbuvo iki 1630 m. Atostogas jis praleisdavo arba Drezdene kunigaikščio rūmuose, arba važiuodavo pas kaiminystėje gyvenančius kunigaikščius, kur jis dažnai susidraugaudavo su jo amžiaus kunigaikščiais. 1631 m. Jonušas baigė Leipcige mokslus. Nežinoma, kuo remdamiesi jo palydovai įkalbinėjo jam vykti studijuoti į Altdorfą. Toks sumanymas nepatiko Jonušo tėvui. Jis buvo įsitikinęs, kad jo sūnus yra užtenkamai išėjęs mokslų ir todėl įsakė jam išmokti gerai vartoti ginklą. Laiške, rašy-

damas Przypkovskiui, jis pareiškė, kad jeigu jie dar pasiliks Altdorfe, tai jis neišsiųsias nė vieno hellerio ir kad Przypkovskis su jo sūnumi turįs tuojau ke-

Jonušo Radvilos biustas (Skulpt. J. Zikaro darbo).

Daugiau sąmoningumo.

Kariuomenė savo ypatingu vidaus sutvarkymu, savo drausme ir tautišku nusistatymu yra laikoma pavyzdžiu kitoms įvairioms organizacijoms. Todėl kiekvienas tos kariuomenės narys — karys turi būti visur ir visuomet pavyzdingas, o ypač viešose vietose. Karys savo ypatinga uniforma išsiskiria iš bendros žmonių masės ir todėl visuomet yra lengvai pastebimas. Užtat mažiausias jo prasilenkimas su tvarka ar pavyzdingumu tuojau iššaukia visuomenėje nepasitenkinimo ir nepasitikėjimo. O nepasitikėjimas yra didžiausias kariuomenės priešas.

Išeitų, kad karys, būdamas viešoje vietoje, itin turėtų rūpintis, kad jo elgesys neteiktų aplinkumai blogų pavyzdžių ir nepasitikėjimo ir tuo nežemintų kariuomenės vardo. Juk tas karys, kuris nebrangi-na savo kariuomenės vardo — menkas karys!

Deja, tenka pastebėti atsitikimų, kada tas kario ar kariuomenės vardas nelaikomas tinkamoje aukštumoje. Gal tai atsitinka ir be blogos valios ar noro, juk iš šalies žiūrintis to nesupras, bet tai kar-

tais iššaukia visuomenės nepasitenkinimo. Man ne kartą teko būti tokių atsitikimų liudytoju. Kad nebūčiau labai nuobodus ir tūlas iš skaitytojų nepasakytų, kad čia vien tik prasimanymas, kalbėsiu faktais. Važiuoju vieną kartą traukinėliu namo. Prie Karmelity įlipa trys kareiviai ir atsisėda prieš mane. Ir visi trys, lyg būtų tik ką iš Varšuvos grįžę, kad gi pradės lenkiškai kalbėti, net visas vagonas į juos sužiūro. Na, manau sau, kas gi čia per vieni?

— Kaip tamstos į mūsų laikinąją sostinę pakliuvote? — neiškenčiau nepajuokęs. — Juk, rodos, „demarkuvka“ uždaryta.

Tie išvertė akis.

— Taip, taip — pridūriau — jei neapsirinku, jūs būsite lenkų kareiviai, tik kad uniforma labai jau panaši į mūsų ir kodėl jūs laisvi važinėjate?

Susigėdo vyrukai blogai padarę ir supratę pajaukiami ir išraudonavę pradėjo teisintis. Bet pasakyk dar, skaitytoju, ar yra bent mažiausias pagrindas tokį elgesį pateisinti. Žinoma, jokio! Juk tie vyrukai, pasirodo, puikliausiai mokėjo lietuviškai kalbėti ir tik dabar prakalbėjo lenkiškai, susitikę su

liauti į Olandiją. Pildydamas savo tėvo norą, 1631 m. Jonušas atvyko į Henriko Oranijaus stovyklą. Jis tuo laiku kariavo su Ispanija dėl Olandijos nepriklausomybės. Čia jis neilgai buvo.

Kartais jis pats, kaip riteris dalyvavo kare. Po to jis iškeliavo į Leipcigą, kur vienerius (1633) metus lankė garsų tų laikų universitetą. Kuo jis čia užsiimdavo, nėra žinoma, nes visi laišškai, kuriuos jis iš ten rašė, tikriausiai bus sudėti. Nesvyžio archyve. Būdamas Leidene, Jonušas užtarė vieną savo tėvo valdinį, kuris, kokiose ten peštynėse nužudęs vieną miesto gyventoją, buvo nuteistas: „kad jam galvą trumpesnę padarytų“.

Jonušiui esant užsienyje, tėvynėje įvyko didelės permainos. 1630 m. baland. mėn. 30 mirė karalius Zigmantas III, o liepos mėn. 13 d. tų pačių metų buvo paskelbtas Lenkijos ir Didž. Lietuvos Kunigaikštijos karaliumi mirusiojo vyriausias sūnus Vladislavas. Po vainikavimo karalius Vladislavas IV išsiuntė pasiuntinius pas įvairius kunigaikščius, pranešdamas, kad jis išrinktas karaliumi.

Pasiuntinystę į Angliją ir Olandiją jis pavedė kunig. Jonušiui.

Pirmiausia Jonušas nuvyko į Haagą, Olandijos sostinę, paskiau į Briuselį, pagaliau atliko savo pasiuntinio pareigas Anglijoje. Neturime nei instrukcijų, nei reliacijų tos pasiuntinystės, taip pat nežinoma, ar tas Jonušo kelionės tikslas buvo tik pranešti, kad Vladislavas IV išrinktas karaliumi, ar kokie kiti politiniai sumetimai. Rodos, Vladislavas IV jau tuomet stengėsi rasti simpatijų pas tuos kunigaikščius, kad atgautų švedų sostą.

Kad Jonušas Radvila galėjo apie tai kalbėti su Olandija ir Anglija, gali patvirtinti vėlesnė instrukcija, duota pasiuntiniui Jonui Zavadzkiui į tuos pačius kunigaikščių rūmus. Duotoje instrukcijoje 1633 m. sausio mėn. 20 d. pasakyta: „Nepasitenkindamas Jonušo Radvilos pasiuntinyste, antrą kartą siunčiu pasiuntinį atnaujinimui kariškų sutarčių“ (Zbiór Pamiętników o dawnej Polsce. J. M. Niemcewicz. Tom III pusl. 130 — 136). Be to, Vladislavas IV dar pavedė

draugais. Varykime tuos „senus papratimus“ iš savo tarpo. Ar ir čia reikalinga viršininko ranka, ar mes nesuprantame, kad mūsų karių šeimoje nevietta svetimoms kalboms, tuo labiau viešoje vietoje. Tokiu savo elgesiu mes parodome, kad negerbiame nei savęs, nei savo kariuomenės, nei, pagaliau, savo tėvynės. Tai jau blogas pavyzdys.

Štai kitas. Vasario mėn. 16 dien. Šančiuose Karo Technikos Kursų darželyje buvo pastatytas radio priimtuvas. Prasidėjus iškilmėms prie Karo muziejaus, ir čia prisirinko didelis klausytojų būrys paklausyti transliuojamų iškilmų. Čia buvo nemaža ir karių. Baigiantis iškilmėms, pasigirdo mūsų Tautos himnas. Dalis klausytojų tinkamai pagerbė tą tautos giesmę, bet didesnė dalis į tai nekreipė dėmesio ir laisvai sau kalbėjosi ir juokavo. Deja, tokių buvo ir karių. Kodėl taip? Ar čia ne viešoje vietoje griežiamas himnas, ar čia nereikia jis gerbti?

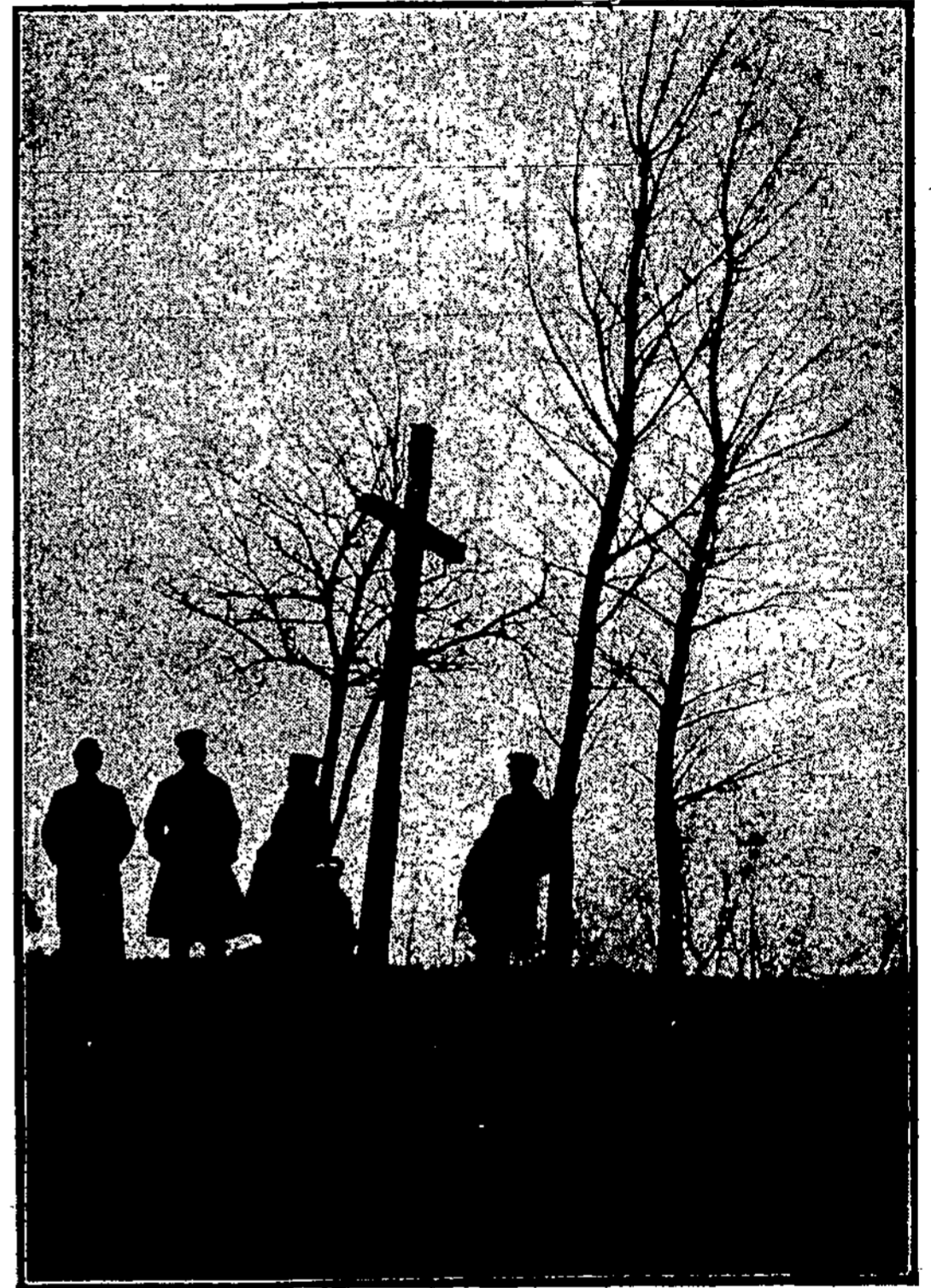
Čia kaip tik buvo proga pasirodyti kariui kitiems pavyzdžiu ir net pastebėti, kad visi tinkamai pasielgtų, griežiant himną. Bet čia ne tik to nebuvo, bet ir patys kariai parodė blogą pavyzdį.

Nulydėjus mūsų brangaus profes. Jablonskio kū-

Jonušiui vardu visos Suvienytos Respublikos aukščiausiai minėtose šalyse surasti inžinierius ir 1000 pėstininkų ateinančiam karui su Maskva.

Išpildęs visa, ką jam karalius buvo įsakęs, Jonušas išvyko į namus. 1633 m. spalio mėn. pabaigoje atvyko į Kėdainius. Čia, apginklavęs savo lėšomis gusarus, išvyko dalyvauti tuo laiku kilusiam kare prie Smolensko. (B. d.).

Kun. J. Vaišnoras.

Ant Pilėnų kunigaikščio Margio piliakalnio.

nažnyčion, kad išsklaidyčiau niurias ir juodas mintis, užėjau Šančiuose į kino rimto veikalo pažiūrėti. Kine negirdėti muzikos garsų — pilnai atitinka šios dienos liūdesį.

Bet štai, nutrūkus filmai, tamsoje pasigirsta šūkiai: muziką, muziką, duokit muziką! Po kiek laiko vėl pasikartoja tas pats. Kino savininkas išėjęs praneša, kad šiandien gedula ir muzikos nebus, bet tie patys balsai nenurimsta ir dar labiau šaukia. Ir štai tų šaukiančių tarpe matau kelius karius. Čia jų pareiga būtų sudrausti tuos šaukiančius ir paaiškinti jiems, kodėl taip yra ir net griežtesnių priemonių griebtis, o ne šaukti drauge.

Štai dar vienas pavyzdys. Vieną šeštadienį, grįždamas iš pirties, Šančiuose vienos kariuomenės dalies kareivių klūbe išgirdau muziką. — Aha, — vakarėlis — pamaniau sau — užėsiu pažiūrėti, kaip linksmiasi. Užėinu į krautuvę. Ten kariai su savo pažistamais apsėdę stalus vaišiniasi alumi ir vynu. Visi gyvai šnekučiuojasi, kai kas linksmiai niūniuoja — žodžiu, nuotaika kuo puikiausia. Iš radio rupo skamba pakaitomis linksmos valso, polkos ar kito kurio nors veikalo melodijos. Tai mūsų radio

Sportas laukinių žmonių tarpe.

Sporto istorija prasideda nuo senų senovės laikų. Jau žiløj senovėj sportas vaidino svarbų vaidmenį žmonių gyvenime. Sportiniai žaidimai pasiekdavo aukščiausią išsilavinimo laipsnį pas graikus; sportą sutinkame taip pat ir pas egiptėnus, babiloniečius ir kitas senovės tautas. Tyrinėjimas parodė, kad sportiniai žaidimai buvo gerai žinomi majams, senajai indėnų giminei, gyvenusiai vidurinėj Amerikoj. Paskutiniu laiku, sekant puslaukinių tautų gyvenimą Paliuzijos salose arba klaikiose Afrikos giriose, isitikino, kad sportas yra jiems vienu svarbiausiu užsiėmimu savo gyvenime, kad šios egzotiškos žmonių giminės toli prašoka sportuojančią Europos jaunuomenę. Svarbiausiom sporto rūšim pas visus senovės ir laukinius žmones buvo šios: šaudymas į taikinį iš lanko, strypo, ieties ir kirvelio mėtymas, stabo kirtimas ginklu. Šie visi žaidimai skiriami fizinėms jėgoms ir miklumui lavinti ir užgrūdinti: bėgimas, žaidimas su sviediniu, plaukiojimas, šokimas, laipiojimas, žaidimas su lazdomis ir kt.

Vėliau jojimo sportas ir irklavimas.

Svarbu pažymėti tas sporto rūšis pas laukines tautas, kurios prastina sportininką būti atspariu ir nejauti fizinių skausmų. Taigi, pas kai kurias indėnų gimines praktikuojamas toks žaidimas: aš-

triu peiliu perduriama ant rankos oda, praveriams siauras odinis diržas, kurio abu galai randasi kito žmogaus rankoje, kuris sėdi raitas ant arklio. Sportas glūdi čia tame, kad reikia bėgti paskui arkli ir neatsilikti. Pasisekęs šis bėgimas su džiaugsmu sutinkamas, o laimėtojas gauna daugybę prizų - dovanų; jeigu bėgikas atsiliko, diržas perplėšia ant rankos odą ir gaunasi didelė žaizda.

Atletika, fechtavimas ir šaudymas iš lanko Japonijoj yra mėgstamiausiu sportu. Sibire plačiai paplitęs žaidimas, vad. „bobelės“, kuris paskolintas iš totorių.

Jaunikis, laukinių žmonių, norįs gauti mergaitę, parodo savo drąsą ir nebrangina dėl jos savo gyvybės. Jis katės miklumu be jokių pagalbinių įrankių įlipa į aukštą palmę ir iš jos viršūnės gerai isisiūbavęs peršoka ant kitos. Kuomet prie vienos merginos peršas keli, tai konkurentų tarpe vyksta pačios pavojingiausios gyvybei rungtynės. Pavyzdžiui, plaukiojimas prie gubriuoto jūros kranto uraganui (sūkuriui) siaučiant ir t. t.

Garsus keliautojas p. Marlei pasakoja, kad jis buvo liudininku vienos idomios šventės, surengtos

Amerikos indėnai savo stovykloj.

stotis linksmina visus... Bet štai, matomai dienos programai pasibaigus, pasigirsta Tautos himno garsai, bet jie taip nesuderinami čia su linksmu juoku ir raudonais nuo alaus ir vyno veidais. Maniau, kad visi sustaugs tuos garsus išgirdę, bet apsirikau: niekas net dėmesio į tai nekreipė. Argi mes, kariai, kartais užmirštame, kaip reikalinga gerbti savo, neseniai iš verguvės išsivadavusios tautos himnas?...

Tūlas iš skaitytojų gal pasakys: kaip gi galima tokiose sąlygose himnas pagerbti? Kaip gi atsistoti su bakalū alaus ir svaiguliuojančia galva? Taigi, kad negalima. Bet užtat, kam gi reikalingas tokiose sąlygose himnas, kam reikalinga jis leisti griežti? Juk užtenka tik pasukti aparato mažą ratuką ir jis nutils, o dar toliau pasukus, vėl pasigirs linksmos melodijos, kurios kaip tik ir reikalingos čia vyraujančiai nuotaikai. Tokiu būdu ir himno garbė liks nepaliesta ir klausytojai nebus pastatyti nemalonion ir neaiškion padėtin.

Rodos, čia tiek maža sumanumo tereikėjo parodyti, bet himnas nutilo tik tuomet, kai man prašius, buvo išjungta mūsų radio stotis.

Čia man priimtina kadaise matytas gražus vaiz-

das autobuse. Tuščiame autobuse iš A. Panemunės važiauvau Kaunan. Autobuso konduktorius, žydukas, pradėjo niūniuoti mūsų Tautos himną. Išgirdęs tai šoferis, atsargos puskarininkis, sudraudė jį, sakdamas: „Neniūniuok himno, negalima“.

— O kodėl negalima? — paklausė konduktorius — ar uždrausta, ar už tai baudžiama?

— Žinoma — paaikšino šoferis — juk tuo pasireiškia mūsų himno negerbimas. Gal atsimeni prieš karą kas būdavo už negerbimą rusų himno, net Sibire atsidurdavo, o juk rusų himnas tik savo „cibatūška“ teminėjo. Mūsų gi himnas kalba ne vieno asmens, bet visos Lietuvos gerovei, todėl, negerbdamas himno, tuo pat negerbi ir mūsų Lietuvos. O jei negerbi Lietuvos, tai nevertas esi jos duoną valgyti.

Konduktorius pilnai suprato šoferio žodžius ir, manau, daugiau be reikalo niekuomet nevartojo tos melodijos. Štai gražus pavyzdys, kaip reikia gerbti, kas yra mūsų.

Vyrai, būkime pavyzdingi!

Savanoris Šabronis.

vienos žmonių giminės Borneo saloje. Šventės programa susidėjo iš jodinėjimo ant kiaulių (malonumas, kuri dažnai suteikia sau ir vokiečiai). Vaikišku džiaugsmu džiaugėsi laukiniai seneliai. Pridursim, kad eskimosams (šiaurės

gyventojams) pažįstamas hokey žaidimas, kuris dabar labai populiarius visų pasaulio sportuojančių tautų tarpe.

Taigi, drąsiai galima tvirtinti, kad, visai nelygiam kultūros laipsniui esant, sportas sutinkamas vi-

sur, net laukinių žmonių tarpe. Mažai kam žinomus paslaptinių girių ir klaikių dykumų pasaulinius sportininkus vejasi mūsų atsilikusieji broliai.

V. J-kis.

Sportas necivilizuotose tautose.

Kada hercogas Adolfas Friedrikas 1907 metais nuvyko Afrikon, daug nuostabių ir įdomių dalykų pastebėjo. Įdomiausia tai, kad necivilizuotos tautos labai mėgsta sportą. Jos užsiima tokiomis sporto rūšimis, kuriomis ir mes užsiimame. Kartą tas hercogas užėjo giliose tankumynuose mažą, atsiskyrusią giminę Watussi. Ir nustebė. Dideli negrai aikštelėje buvo pasistatę iš karčių šokimo prietaisą ir įsibėgėję šoko į viršų. Pats objektas buvo tas, kas iššoks tokio aukštumo, kaip kartelių viršūs pažymėti dviem šakomis. Vie-

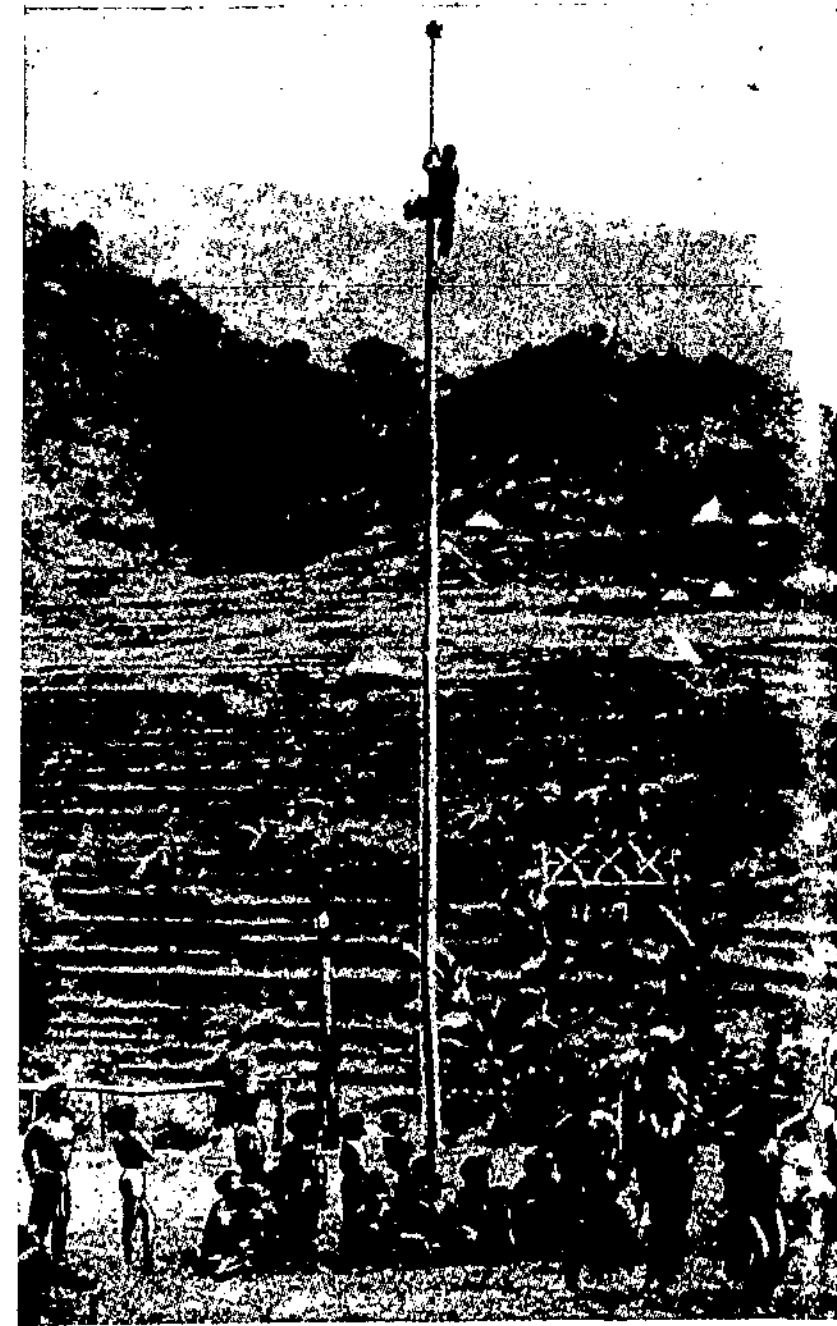
Pav. 1

nas jų išsibėgėjęs hercogo akyse peršoko 2 metru su puse. O mažiausias suaugusių negrų peršokimas buvo du metrai. Kaip matyti iš atvaizdo (pav. 1) šokimo prietaisas yra panašus į mūsų laikų šokimo į aukštį įrankį. Skersinę kartelę negrai galėjo aukščiau ar žemiau pakelti. Po šokimo prietaisu stovi hercogas, o per jį šoka vienas iš negrų.

Tačiau ne vienas hercogas pastebėjo, kad necivilizuotos tautos mėgsta sportuoti. Daugelis tyrinėtojų rašo apie laukinių sporto žaidimus ir jų pamėgimą sportuoti. Štai amerikietis Catlin sako, kad jis žaidė futbolą su dviem indėnais. Jiems tas žaidimas taip patiko, kad už futbolą jie buvo gatavi viską atiduoti. Kada po metų Catlin aplankė tą raudonodžių kaimą, futbolas buvo jų neatskiriamas draugas.

Kitas keliauninkas Shinny pasakoja apie Luzono salos gyventojų sportą. Luzona yra netoli Filipinų salos. Šioj saloj yra labai karšta. Luzonoj būna kelios liaudies šventės. Ir tos šventės didvyriai yra tie, kurie labiausiai pasižymi sporto šakose. Mėgiamiausias luzoniečių sportas-lenktynės: kas greičiau užlips į tam tikro aukštumo stiebą (2 pav.).

Todėl nenuostabu, jei dažnai ne baltavidžiai, bet spalvuotosios rasės žmonės sporto srityse konkuruoja ir laimi. Kiek yra negrų sporto žvaigždžių. Atsiminkime tik boksininką Harry Wils, kuris ko tik netapo pasaulio čempionu. Tik mūsų šalis Sharkey jį supliekė. Arba savo laiku buvusį garsų boksininką Diks.

Pav. 2

Ir dabar laukiniai yra rimti baltųjų konkurentai, tai parodė pereita olimpiada, tai parodo vykstančios įvairios rungtynės, ir dar parodys ateitis.

J. Dovydaitis.

Branginkime agronomijos paskaitas.

Mūsų kariuomenės dalyse viršininkų dėka yra laikomos agronominės paskaitos. Paskaitas laiko agronomai tuo tikslu, kad parvykę iš kariuomenės, turėtume didesnę supratimą apie žemės ūkio kultūrą ir kultūringesnę jo darbą.

Tas dalykas labai sveikintinas, bet, deja, tenka pastebėti, kad ne visi mes mokame minėtas paskaitas įvertinti ir todėl neatidžiai jų klausomės. Čia gal vienas, kitas pamano, kad aš tuo nesiverčiu — turiu, moku kitą amatą, ar koks valdininkas esu, tai man ir nesvarbu. Bet atminkime, broliai, kad mūsų tėvynė Lietuva yra žemės ūkio šalis, ir mūsų brangiausias ir didžiausias maisto ir viso gyvavimo šaltinis yra žemės ūkis. Vadinas, didžiausios mūsų valstybės pajamos gaunamos tik už išvežtus užsienin žemės ūkio produktus. Taigi, ar nepravartu mums kiekvienam lietuviui turėti nemažą supratimą ir apie kultūringą žemės ūkio darbą, vaismedžių vaisinimą ir t. t. Kad galėtume kiek galint daugiau ir geresnės rūšies išvežti produktų, reikia mums kiekvienam, o

ypač, kurie verčiamės kuria nors žemės ūkio šaka, būtinai stengtis mokėti kiek galima daugiau ir kiek galima geresnės rūšies žemės ūkio produktų pasigaminti, už kuriuos mes patys parduodami daugiau gausim ir padidinsim valstybės eksportą.

Tą mes galėsime pasiekti tik pasimokę iš agronomų — žemės ūkio specialistų, kurie yra teoriškai ir praktiškai išėję žemės ūkio mokslą. Namie gyvendami ne visi turime tinkamų sąlygų lankyti žemės ūkio mokyklas, kursus ir paskaitas. Be to, nelabai kur jų ir yra. Taigi kariuomenėj kaip tik yra proga visiems minėtų, nors ir retkartinių, žinių įsigyti.

Dar kartą sakau, kad padidėjus žemės ūkio eksportui, padidės ir mūsų valstybės išdas, iš kurio, norėdami mes ką nors įsisteigti, ūkį pagerinti, kokiai nelaimėi ištikus ir t. t., galėsime tikėtis gauti didesnių pašalpų.

V. s. p. V. Balčiūnas.

Dar karo šunų reikalu.

Mūsų viršininkų rūpesčiu ryšių šunes kai kuriose kariuomenės dalyse įvesti jau nuo pereinamųjų metų pradžios. Jie dresiruojami ir rengiami karo tarnybai. Tai jau pirmoji užuomazga, kuri, šių dienų kautynių reikalaujama, turi plėstis ir didėti.

Nors, tenka pasakyti, kad tu kovotojų rūšis mūsų kariuomenėje yra dar naujas dalykas. Dėl to ji, kaip kiekvienas naujas darbas, bei to darbo priemonė, yra ne visiems gerai ir ne vienodai suprantamas. Tuo labiau yra sunkiau suprantama mums, viską sau naujai kuriantiems, neturintiems prityrimo, tinkamos literatūros ir k.

Šuo parengtas pratęsti telefono kabelį per apšaudomą plotą. Žemiau apkase kabelis. (Iš 7 p. p. dresavimo pratimų)

Man, arčiau prie to dalyko būnančiam, vienerių metų praktika jau parodė, kad geras ryšio šuo yra patikima ir nepamainoma ryšio priemonė kautynėse. Bet ta ryšio priemonė yra naudinga ir ne lengvai išigyjama. Ir ji prie tikrojo tikslo rengti yra reikalinga ne tik karo, bet ir taikos metu. Taigi, neturėdami minimos rūšies šunų taikos metu, jų neturėsime ir karo metu. Neturėsime nei dresuotojų, nei pačių šunų, nes šunims dresuoti reikia turėti praktiškų patyrimų ir tą darbą dirbusių žmonių.

Aviacija žvejybos reikalams.

Išsiplatinus aviacijai, ji tapo pritaikinta ne tik susisiekimo, karo ir sporto reikalams, bet net... žvejybai. Islandijoje, kur žvejyba, ypač silkių gaudymas, sudaro pagrindinį gyventojų pragyvenimo šaltinį, pradėta vartoti silkių žvejybos reikalams lėktuvai. Tokie lėktuvai išvalgo silkių plaukiojimo vietas ir kryptis, radiotelegrafu pranešdami apie tai žve-

Taikos metu, turint kariuomenės dalyse ryšio šunų, galima visiems dalies kareiviams parodyti, kaip praktiškai galima šunimis ryšius palaikyti, telefono kabelis pratęsti, amunicija persiusti ir t.t., nes teoretiškai aiškinant lauko tarnybos statutą apie ryšių ir kitokių karo tarnybų šunes, vargu ar galės kareivis tesingai tą visa išivaizduoti.

Be to, tie kareiviai, kurie dresuoja karo šunes, igyja tame darbe praktikos ir ima žiūrėti į šunį, kaip į tikrą kautynių draugą. Tokie kareiviai, be abejonės, ir išėję atsargon, daugumas turės šunų ir pasistenks juos bendro klusnumo išdresuoti (žinoma, tai darydami dėl savo malonumo). Tuo būdu iš atsargos į kariuomenę pašauktas kareivis kartu su savimi atsives ir savo šunį. Tas buvo praktikuojama vokiečių kariuomenėje prieš didįjį karą (taip daroma ir dabar). O bendro klusnumo išmokyta šunį bus galima per trumpą laiką išdresuoti ryšių ir kitoms karo tarnyboms. Tuo būdu susidarys atsarga prityrusių dresuotojų ir pačių šunų. Juk Vokietija, pradėdama didįjį karą, sugebėjo iš karto pastatyti net 20.000 karo tarnybai tinkamų šunų „armiją“ vien tik todėl, kad šunų dresavimas sistemingai buvo pastatytas taikos metu.

Be to, karo šunų įvedimas duotų progos mūsų krašte ir šunų veislei pagerinti, nes susidarytu daugiau šunų mėgėjų, ir kariuomenei būtų lengviau gerų šunų išigyti.

Dabartinių laikų, kol dar neturime kariuomenės dalyse prityrusių dresuotojų ir net pačių dresavimo vadovėlių, šunų dresavimo darbas yra labai apsunkintas.

Todėl būtų geriausia įsteigti 6—8 savaičių šunų dresuotojų kursai. Į tokius kursus būtų galima iš dalių pasiusti po 2—3 liktinius puskarininkius, kurie per tą laiką susipažintų su dresavimo metodais ir būdais. Mokymo medžiaga būtų galima imti iš vokiečių bei rusų vadovėlių. Čia jie tu-

rėtų progos pamatyti gerai, praktiškai pravestą dresavimą. O to-

Šuo pristato pranešimą į sekimo punktą, kuris įrengtas ant stogo. (7 p. p. foto)

kie puskarininkiai, grįžę į savo dalis, būtų tinkami to darbo instruktoriai. Ir tuo būdu mes galėtume ateityje turėti kariuomenės dalyse gerai dresuotų karo šunų ir jų atsargos.

Vyr. leit. Andriūnaitis.

Šuo parengtas pasiusti į ugnies liniją su 120 šovinių — 2 šovinynei (7 p. p. foto)

jų laivų flotilijoms. Žvejai, greit atplaukę į tiksliai nurodytą vietą, sugauna daug daugiau silkių, negu kad anksčiau klaidžiodami po jūrą.

Didžiausias pasaulio bankas.

Didžiausias pasaulyje privatinis bankas yra „National City Bank“ Amerikoje. Jis turi 270 milijonų dolerių savo kapitalo ir 2.116 milijonų svetimų kapitalų.

Jaunuoliai, pagerbkime savo motinas.

Užsienyje Motinos Diena jau nuo senai yra švenčiama. Ten ji prigijusi visuomenės tarpe ir todėl yra labai iškilmingai ir gražiai švenčiama.

Mes, Lietuvos jaunuoliai, š. m. gegužės 4 d. turėsime progos Motinos Dieną švęsti. Mes turime pasirodyti, kad taip pat mokame gerbti savo motinas — gimdytojas.

Motina — brangiausias turtas jaunuoliams, tautai, valstybei, pasauliui. Motina — mūsų angelas, globėjas ir įkvėpėjas mūsų kilnių jausmų. Mūsų, Lietuvos motina, yra pagrindas mūsų tautos rūmo. Ji ilgus metus, nors ir būdama verguvėje, įstengė auklėti ir išlaikyti mūsų gimtąją kalbą, įkvėpti mums tėvynės meilę ir duoti tiek daug mūsų tautai didvyrių, nenuilstamų kovotojų už Lietuvos laisvę ir garbę. Ji, mūsų motina, spaudos draudimo metu, ilgomis vakaro valandomis prie balanos šviesos, verpdama, kūrė pirmąsias Lietuvos mokyklas, mokydama sūnelius skaityti ir rašyti gimtąją kalbą, nors toji kalba buvo griežtai draudžiama. Ne viena motutė išauklėjo savo sūnelį tėvynės meilės pagrindu ir išleido jį į Prūsus, ragindama gabenti lietuviškus raštus, šviesti kitus lietuvius, nors ir matė tai, kad jos sūnelis gali pakliūti į žiauriojo rusų žandaro nagus ir supūti tolimojo Sibiro kalėjimuose. Jos pirmosios siuntė savo mieluosius sūnelius į kovos lau-

ką tuomet, kai buvo išmušus mūsų tautai nepriklausomybės vadavimo valanda. Josios pagimdė tuos galiūnus, didvyrius, kuriais mes galime šiandien didžiuotis. Ne tik praeityje, bet ir dabar mūsų — Lietuvos motinos yra brangios, kilnios ir gerbtinos, nors dabar, galima sakyti, jos neturi priešų: rusų žandaro, vokiečio, su kuriais turėtų kovoti dėl gimtosios kalbos ir spaudos, bet vis dėlto jos yra gerbtinos, nes mūsų širdyse skiepija meilę ir tobūlina mūsų dvasią. Motina ne tik nuo pat mūsų jaunų dienų mus prižiūri, rūpinasi, bet ir tuomet, kai užaugame, subręstame. Motinos širdis vis trokšta laimės, pasisekimo gyvenime, tol, kol ji plaka. Nei laikas, nei vietų atstumas neįstengia motinos atitraukti nuo jos vaikų.

Bet ar gali kas apsaugoti visa tai, ką motina gero padaro savo vaikams? Ne, jos darbai savo vaikams yra nesuskaitomi ir neįkainojami. Už tuos motiniškus darbus nieks negali jai tinkamai atsilgyinti. Jokios vaikų aukos neprišlygs motinos darbams, kuriuos ji padaro jiems.

Tad mes, moksleiviai — jaunuoliai, nepraleiskime motinai paskirtos dienos, kaip paprastos. Tą dieną pagerbkime savo motinas, įteikime joms dovanėlių, savo darbėlių, stenkimės tą dieną, kaip galėdami, joms patarnauti, kiek galima daugiau džiaugsmo ir malonumo padaryti. Moksleiviai, kurie gyvena toli nuo tėvų, tą dieną, turi nusiųsti laiškėlius su savo eilėraš-

čiais, pasveikinimais ir dovanomis. Taip pat neturime pamiršti tų motinų, kurių sūneliai yra žuvę kovoje už laisvę. Tokios motutės yra nelaimingos, nes neturi savo sūnų, paramos senatvėje.

Užsienyje žuvusių už tėvynę vyrų motinos yra labai gerbiamos. Štai neseniai viename laikraštyje rašė apie tai, kaip amerikiečiai nori pagerbti žuvusių už Ameriką vyrų motinas. Didžiojo karo metu Jungtinės Amerikos Valstybės 1917 metų pavasarį siuntė savo karių į Europą. Daugelis karių žuvo ir liko palaidoti Europoje. Taigi šiemet Amerikos vyriausybė nutarė pasiųsti Europon kelioliką tūkstančių motinų ir našlių aplankyti savo vaikų bei vyrų kapus. Toms motinoms bus duodami pirmos klasės bilietai geležinkeliu ir taip pat pirmos klasės laivokartė, pilnas išlaikymas kelionėje, gyvenimas pirmos rūšies viešbučiuose. Visa tai nemokamai. Be to, kiekviena gaus po 10 dolerių kasdien, kelionės smulkmenoms.

S. ir G. da S.

Kartą Archidamas, lakedemoniečių karalius, buvo paklaustas: kiek lakedemoniečių buvo kovoje? „Gana daug, — tarė, — jei priešus įstengė sulaikyti“.

Vokiečių jaunimas nori būti kariai.

Kaip žinoma, Versalio sutartis nustatė, kad Vokiečiai tegali laikyti 100.000 kariuomenės, kuri turi būti kompektuojama savanoriais. Kad ir karo tarnyba vokiečių kariuomenėje sunki, savanorių netrūksta. Pereitais metais 200.000 jaunų vyrų pareiškė norą stoti į kariuomenę. Iš šio skaičiaus tik 12.000 buvo priimta. Toks didelis savanorių skaičius parodo vokiečių jaunuomenės palinkimą būti kariais.

Reikia žinoti, kad tarnyba vokiečių kariuomenėje gana ilga. Ji trunka net 12 metų. Stodami į kariuomenę savanoriai sudaro su karu vadovybe tam tikrą sutartį, kad pasižada tarnauti 12 metų. Pabaigus karo tarnybą, būvę kariai gana gerai aprūpinami. Jiems duodama nemaža pašalpa pinigais ir suteikiama pirmenybė užimti vietas civilinėse įstaigose.

Skapiškio pr. mokyklos mokiniai supažindinami su ginklais.

Minėkime Motinos Dieną.

Kas daugiau gero gali padaryti, kaip mylinti širdis? O kas labiausiai gali mylėti?! — Motina.

Kultūringas pasaulis kasmet švenčia Motinos dieną. Pas mus, Lietuvoje, platesniu mastu ji buvo venčiama tik praeitais metais.

Šeimos reikšmė žmonijai yra didelė. O ypač, ta šeimos reikšmė mūsų laikais yra labai svarbi. Todėl šeimos gyvenimą kreipiama ypatingo dėmesio. Šeimoje, ypač vaikus auklėdama ir gražų šeimos židinį palaikydama, motina neišpasakytai nusipelno savo visuomenei. Motina yra šeimos širdis, šeimos siela. Kasmet viena diena yra paskirta didžiai garbingam motinystės pašaukimui pagerbti — Motinos Diena.

Motinos Dienos minėjimo auklėjanti reikšmė neabejojamai aiški. Tos dienos minėjimas padeda geriau suprasti motinystės esmę, jos vertę, jos vaidmenį šeimos ir visuomenės gyvenime; išsiaiškinti motinystės pašaukimo kilnumą — kas, žinoma, ypatingai šiais laikais turi nepaprastos svarbos.

Motinos Dienos uždavinys yra iškelti motinos nuopelnus, jos pasiaukojimą, išreikšti dėkingumą, pagarbą, meilę ir padėti varge ir skurde esančioms motinoms.

Motinos Dienos proga kiekvienas sūnus, duktė, noredami suteikti savo motinai vispusiško dėmesio, tą dieną turi žvilgtelėti į save ir pagalvoti, ar kuomet nors neįžeidžia savo motinos. Pastebėję motinai nemalonumo padarę, tesiryžta pasitaisyti.

Motinos Dieną minėkime taip, kad tas minėjimas nebūtų vien paviršutinis, bet, kad jis plauktų iš sielos gelmių, kad kiekvienas tą dieną nuoširdžiai pajautų, kad toji diena sužadintų gražius pasiryžimus, — motinai malonumo, dėmesio suteiktų.

Šiomet minime garbingą D. L. K. Vytauto jubiliejų. Tą proga būtų labai svarbu prisiminti, kad

ir Vytautui Didžiajam didelės įtakos turėjo jo motina kunigaikštienė Birutė.

Mūsų tautos istorijoje motina užima garbingą vietą. Todėl jai, motinai, tiek daug prisidėjusiai prie mūsų tautinio susipratimo ugdymo ir dorovės išlaidų, Motinos Dienos proga turi būti statomas ne akmens paminklas, bet drąsių žygių kilniems pasiryžimams — jų ištesėjimo ir jautrios širdies paminklas. Toks meilės pareiškimas mūsų motinoms bus geriausias tikrosios pagarbos, didelio dėkingumo ženklas.

Skautų vadų suvažiavimas.

Balandžio mėn. 25 d. šaulių s-gos salėje prasidėjo didelis Lietuvos skautų brolijos vadų, aktyviųjų skautininkų, rajonų tuntų štabų narių ir draugininkų suvažiavimas. Jame dalyvauja 130 atstovų ir apie 40 svečių.

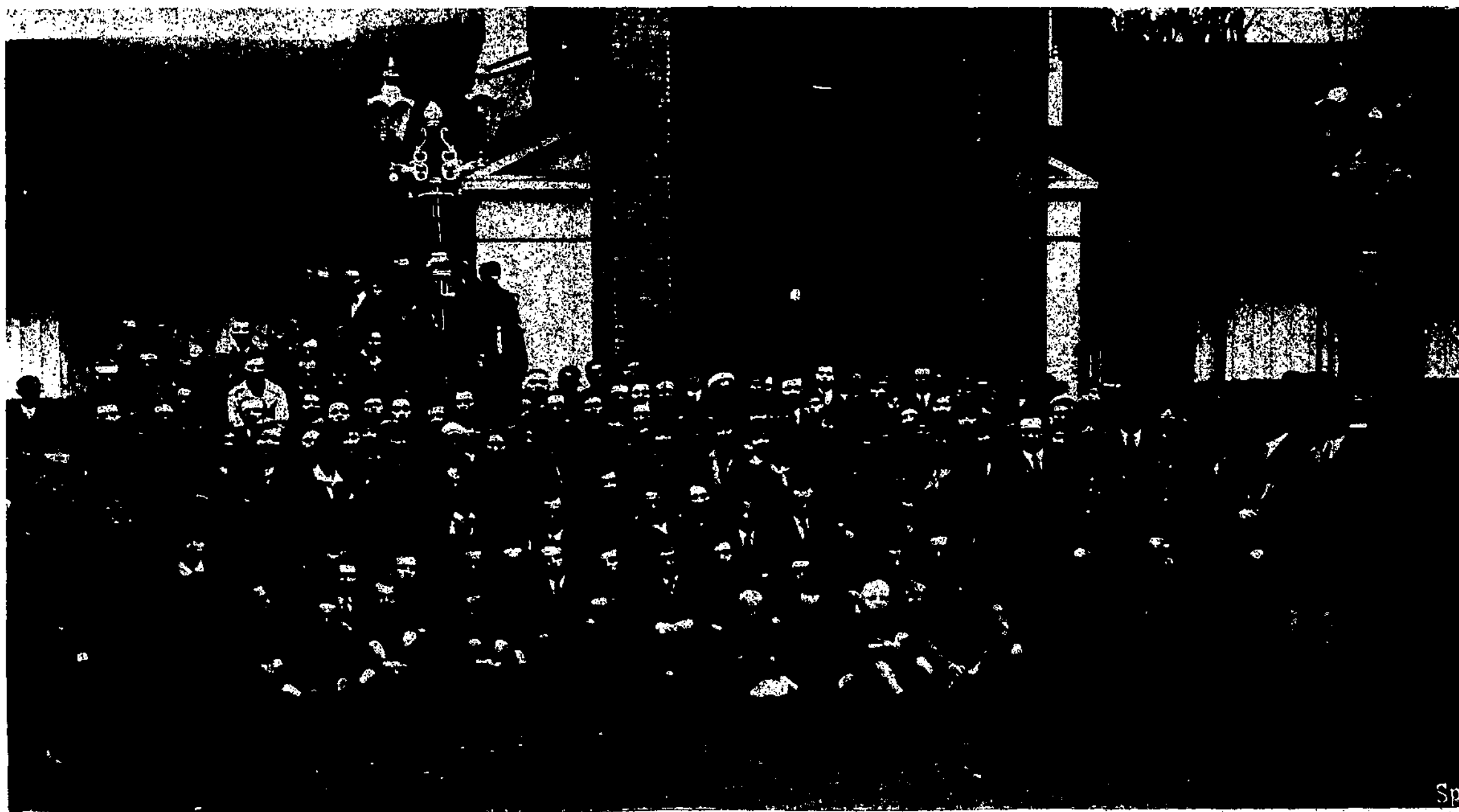
Suvažiavimą atidarė Lietuvos skautų asociacijos šefas A. Stulginskis. Dr. Alekna — skautams remti draugijos centro valdybos pirmininkas, pasveikino suvažiavimą ir palinkėjo geros sėkmės.

Į prezidiumą išrinkti: skaut. pulk. ltn. Šarauskas, vyr. skaut. Kuprionis ir skaut. kpt. Žukaitis. Į sekretorijatą: paskaut. Kaštanauskas, paskaut. Venslauskaitė ir paskaut. Vaškevičius.

Padarius dviejų metų veikimo apžvalgą, paaiškėjo, kad 1927 m. rudenį skautininkų suvažiavime sudarytas vyriausias štabas dirbo ligi šiol. Štabo nariai nemaža keitėsi. Štabo veikimą trukdė lėšų trūkumas, daugiausia verstasi pašalpomis.

Lietuvos skautų brolijoj dabar yra 3.500 narių. Narių skaičius kasmet po truputį auga. Pradėta organizuoti vyresnieji skautai — vyčiai ir mažesnieji. Sudaryta 10 rajonų tuntų. Dabartiniai rajonų tuntai yra per dideli, ateity manoma organizuoti tuntus visuose apskričių miestuose.

Didžiausias vyriausiojo štabo rūpestis buvęs pa-

Skautų brolijos suvažiavimo dalyviai, apsilankę Karo muziejuje.

ruošti ir išleisti skautų brolijos statutą. Rūpintis ir skautų literatūros leidimu.

1928 m. šviet. ministerija leido skautams laisvai veikti mokyklose. Tačiau yra dar mokyklų, kur skautų veikimas trukdomas.

Su užsieniais palaikyti geri santykiai. Darytos ekskursijos į Švediją, Latviją, 1929 m. dalyvauta tarptautiniam skautų suvažiavime Anglijoje.

Nuo 1927 m. pradėta organizuoti atskirai mergaitės. Dabar prie visų esamų tuntų yra mergaičių skyriai.

Iš rajonų tuntų pranešimų paaiškėjo, kad veikliausias yra Kauno tuntas, kur dirba daug studentų ir kitų inteligentų. Šaulių tuntas yra didžiausias, turi 807 skautus. Tuntas gana veiklus, nors dirba tik moksleiviai. Panevėžio tunte gerai gyvuoja jūrų skautai, kurie kasmet laiveliais padaro upėmis ilgas keliones.

17 val. gražiai išsirikiavę suvažiavimo dalyviai nuvyko prie Karo muziejaus ir padėjo prie žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės paminklo gyvų gėlių vainiką.

Suvažiavimui baigiantis, buvo išrinkta į sk. vyriausiąją štabą kandidatais: 1. vyr. sk. plk. ltn. Kalmantas, 2. vyr. sk. kpt. Šembergas, 3. vyr. sk. Kupronis, 4. skaut. Čėčeta, 5. sk. Saulaitis, 6. sk. Juozaitis, 7. sk. Graževičius, 8. sk. Šembergienė, 9. paskaut. Dičiūtė, 10. pask. Venslauskaitė, 11. pask. Jurgutis, 12. pask. Tankūnas.

Skautų brolijos vyr. garbės teismo garbės gynėju išrinktas sk. pulk. ltn. Šarauskas ir jo pavaduotojas vyr. skaut. kpt. Žukaitis.

Skautų suvažiavimo priimtos rezolucijos

1. Suvažiavimas širdingai dėkoja vyriausybei už pareikštą Lietuvos Skautų Brolijai palankumą ir teiktą paramą, siunčiant skautus į užsienius, organizuojant stovyklas, leidžiant spaudinius ir kitą teiktą bei teikiamą pagalbą.

2. Suvažiavimas širdingai dėkoja Lietuvos Skautų Asociacijos šefui p. A. Stulginskiui, Skautams Remti Dr. Jos Centro Valdybos pirmininkui dr. J. Aleknai, valdybos nariams ir visiems skautų rėmėjams už jų suteiktą skautams paramą ir pareikštą pritarimą.

3. Suvažiavimas skautiškai dėkoja Skautų Vyr. Štabui už visus atliktus Lietuvos Skautų Brolijai darbus. Ypatinai suvažiavimas dėkoja vyr. skautininkui pulk. ltn. Kalmantui, skautininkams Saulaičiui ir Graževičiui už jų nenuilstamą trūšą Lietuvos skautams.

4. Suvažiavimas taria skautišką ačiū didžiai gerbiams kan. dr. Tumui, poniai Čiurlionenei, Kauno tuntininkui, Kauno tunto skautams ir visiems kitiems, kurie teikė savo pagalbą suvažiavimui ir prisidėjo žodžiu ar darbu prie sudarymo šiam suvažiavimui palankesnių sąlygų ir jo uždavinių atlikimo.

5. Suvažiavimas dėkoja Sk. Vyr. Štabui ir visiems skautų veikėjams, kurie prisidėjo prie brolijos statuto ir kitos skautiškos literatūros paruošimo ir išleidimo. Kartu suvažiavimas skatina skautų vadus bei kitus skautų veikėjus ir toliau rūpintis skautiška spauda bei skautų vardo populiarizavimu spaudoje.

6. Lietuvos Skautų Brolijos vadų suvažiavimas pareiškia širdingą padėką Lietuvos šaulių Sąjungos vadovybei ir visai šaulių Sąjungai už teiktą Lietuvos skautams paramą ir reikštą pritarimą. Suvažiavimas giliai įsitikinęs, kad dėl savo nepolitinio pobūdžio ir patriotinės ideologijos Lietuvos skautai yra artimiausia šauliams organizacija ir kad subrendę skautai geriausia tinka būti gerais šauliais, Lietuvos gynėjais.

7. Suvažiavimas skatina Sk. Vyr. Štabą ir visus kitus skautų veikėjus palaikyti Lietuvos skautų vardą ir jų nepolitinių bei patriotinių pobūdį tokioje aukštumoje, kad panašių tikslų jaunimo organizacijos negalėtų trukdyti Lietuvos Skautų Brolijai savo veikimu, pertraukdamos skautus pas save, arba sukeldamos skautų vienetuose kokio nesutikimo bei priešingo

dėl kitų organizacijų nusistatymo. Reikalui esant, Sk. Vyr. Štabas turi padaryti žygių, kad Lietuvos skautų ideologija ir metodai būtų apsaugoti įstatymų keliu.

8. Suvažiavimas paveda Sk. Vyr. Štabui taip sutvarkyti Brolijos valdymą, kad Brolija būtų juridinis asmuo, valdomas skautininkų ir vadų, o ne vien rėmėjų.

9. Suvažiavimas paveda Sk. Vyr. Štabui ir prašo visus kitus Lietuvos Skautų Asociacijos organus griežtai saugoti Lietuvos Skautų Brolijos nepolitinių charakterį ir vengti to, kad skautų vienetai įgytų kokio nors politinio pobūdžio. Skautų vienetai gali turėti ir religinio atspalvio, bet vienos kurios tikybos skautai tegali būti grupuojami draugovėmis, o nieku būdu ne didesniais vienetais.

10. Suvažiavimas paveda Sk. Vyr. Štabui pasirūpinti, kad skautų 10-sis įstatas būtų visai aiškiai nusakytas ir komentuotas, derinant su šiuo suvažiavime išdėstytais mintimis.

11. Suvažiavimas paveda Sk. Vyr. Štabui remti Lietuvos skaučių pastangas jų stiprinimo ir savarankumo kryptimi. Vyr. Štabas turi visus savo žygius dėl skaučių derinti su šio suvažiavimo skaučių skyriaus nutarimais ir Vyr. Štabo Skaučių Skyriaus pastangomis.

12. Suvažiavimas skatina Sk. Vyr. Štabą savo žygius dėl Lietuvos jūrų skautų derinti su šio suvažiavimo jūrų skautų skyriaus pareikštais nutarimais ir pageidavimais.

13. Suvažiavimas kreipia Sk. Vyr. Štabo dėmesį į tai, kad būtina reikia daryti pastangų skaučių vyčių organizacijai plėsti, kad priaugę tikrą amžių skautai neišstotų visai iš Brolijos, o gautų progos ir toliau joje paikti. Vyr. Štabas turi derintis su šio suvažiavimo skautų vyčių nutarimais ir pageidavimais.

14. Kad Lietuvos Skautų Brolija įgytų rimtesnio pobūdžio ir kad skautai galėtų būti geriau auklėjami, suvažiavimas kreipia Vyr. Štabo dėmesį į būtiną reikalą įtraukti į draugovių ir didesnių vienetų vadovavimą tam darbui tinkamų, subrendusių, rimtų, su geru asmeniniu ir visuomeniniu padėjimu žmonių, kurie ilgainiui sistematiškai galėtų pakeisti esamuosius, šių sąlygų neatitinkančius, vadus.

15. Suvažiavimas prašo Sk. Vyr. Štabą stengtis Lietuvos Skautų Brolijos veikimą išplėsti ir išgauti atitinkamų valdžios įstaigų leidimą veikti skautų vienetais bei turėti savo būklus ir ne mokyklų sienose.

16. Suvažiavimas kreipia Sk. Vyr. Štabo dėmesį į Brolijos gero gyvavimo sąlygą, kad Štabo įstaiga — Brolijos širdis — reguliariškai veiktų. Tuo tikslu Štabas skatinamas apsirūpinti reikalingomis priemonėmis tinkamu būtu ir, jei bus reikalo, samdomais tarnautojais specialistais.

17. Suvažiavimas kreipia Sk. Vyr. Štabo dėmesį į būtiną reikalą susirūpinti įgyti Lietuvos Skautų Brolijai reikalingo turto ir gauti nuolatinį šaltinį brolijos lėšoms.

18. Suvažiavimas pageidauja, kad Sk. Vyr. Štabo tam tikri skautininkai inspektoriai dažniau lankytų tuntus ir draugoves provincijoje jų kontrolės ir instruktavimo tikslu.

19. Suvažiavimas pageidauja, kad Lietuvos Skautų Brolija visuomet turėtų bendrą savo spaudos organą, kurio redagavimas ir leidimas turėtų būti taip tvarkomas, kad jis galėtų paplisti ne vien skautų tarpe, bet susilaukti sau garbingų skaitytojų ir ne skautuose.

20. Derinant skautų idėjas ir metodus prie Lietuvos sąlygų, skautų vadovybei tenka susirūpinti, kad organizacijoj būtų dažniau ruošiamos ne vien stovyklos, bet ir kelionės po Lietuvą planingai nustatytu būdu ir maršrutu. Šiuo reikalu suvažiavimas paveda Sk. Vyr. Štabui paruošti tam tikras taisykles ir padaryti žygių šiai rezolucijai įgyvendinti.

Skautų teismo nutarimas.

1930 Vytauto Didžiojo m. kovo mėn. 30 d. Rotušės salėje Kauno Tunto surengtas skauto teismas šios sudėties: pirm. A. Žmuidzinavičius, nariai: — pulk. l. Šarauskas, vyr. skaut. J. Kupronis, kun. Mažonas, skaut. P. Svetulevičius ir pask. O. Bradauskaitė, viešai išnagrinėjęs skauto kaltinamą aktą ir išklauses kalbas liudytojų ir kaltintojų: skaut. V. Kviklio, J. Jasinevičiaus — Juozaičio, T. Dičiūtės, R. Stankūno ir Vyt. Valiukevičiaus ir gynėjų: A. Sauliaus — Saulaičio, A. Graževičiaus, J. Bazilevičiaus ir Kaz. Lauciaus — Laucevičiaus, laikydamasis kaltinamo akto ribų, rado, kad:

- 1) skautai yra per mažai aktingi;
- 2) skautų programa einama be gilesnio įsisąmonėjimo ir stengimosi ją pritaikinti savo asmeniškam gyvenimui;
- 3) per daug seka užsienius ir nepakankamai rūpinasi skautybės sistemai duoti lietuviškų tautinių formų;

4) nepakankamai deda pastangų išplėsti skautų veikimą jaunimo tarpe;

5) kai kurie skautų vadai nesistengia giliau susipažinti su skautybe ir per mažai rūpinasi savo autoriteto palaikymu;

6) vyr. skautai per mažai palaiko santykius su jaunesniaisiais ir per mažai jiems padeda.

Teismas, atsižvelgdamas į sunkias mūsų krašto gyvenimo ir jaunimo veikimo aplinkybes, per mažą visuomenės domėjimąsi kilniomis jaunuolių pastangomis, kilnius skautų norus ir juose glūdinčias socialines ir tautines jėgas, vadaudamasis skauto garbe, nutarė, kad:

1) skautai šiais Vytauto Didžiojo metais turi glaudžiau suburti savo eiles;

2) kiekvienas skautas atskirai pasistengia įtraukti savo organizacijon bent vieną naują narį;

3) skautų vadai savo pavyzdžiumu stengiasi kelti skautų vadų autoritetą, tuo stiprindami skautų broliją;

4) skautų vadai ir skautai daugiau gilinaisi į skautybės esmę ir skiepija skautų idėjas Lietuvos jaunimo tarpe; skautų sistemon įneša daugiau lietuviškumo — randa artimas lietuvių dvasiai tautiškai skautiškas formas;

5) vyresnieji skautai susiartina su jaunesniaisiais ir jiems padeda;

6) visi skautai atsimenta, kad jie yra gamtos draugai, todėl jie mėgsta gamtą ir saulės spinduliuose praleidžia laisvą laiką.

Priešgaisrinės propagandos savaičiai besitartinant.

(Gegužės mėn. 4 — 11 d.)

Jau ne vienas esame girdėję ir net praktikoje įsitikinę, kiek nuostolių ir žalos padaro ugnis, neatsargiai arba nemokamai su ja elgiantis. Tuos nuostolius bei žalą skaudžiai pajaučia ne tik atskiri piliečiai, bet ir pati valstybė. Todėl, savaimė suprantama, kad kova su gaisrais turi susirūpinti tiek valstybės ir savivaldybės organai, tiek ir tam tikrų piliečių organizacijos, vaidinamos ugniagesių organizacijomis.

Daugely valstybių, kur ugniagesyba yra sunormuota tam tikru atskiru ir tobulu įstatymu, ši kova su gaisrais eina sėkmingiau.

Lietuvos ugniagesių organizacijų sąjunga jau prieš porą metų yra užsibrėžusi savo tikslu paruošti ugniagesybos įstatymo projektą, kuris taptų ugniagesybos įstatymu.

Kol tokio įstatymo nėra, daugiausia su ugniagesybos reikalais surištą organizacijų darbą stengiasi derinti ir atlikti Lietuvos ugniagesių organizacijų sąjunga, kurios priešaky stovi inž. Vl. Skardinskas (pirmininkas), L. Paulauskas (vice pirm.), L. Malachas (gener. sekret.), L. Normantas (prezidiumo narys ir adjutantas).

Nors ši sąjunga, palyginamai, gana jauna (susi-kūrė tik 1924 m.), bet ji apima beveik visas ugniagesių organizacijas (neskaitant kariuomenės ir šaulių sąjungos komandų). Jon įeina 80 organizacijų.

Toks skaičius Lietuvai, žinoma, mažas, ypač gi palyginti su mūsų kaimynais. Estijoje rikiuotės, arba aktyviųjų ugniagesių, priskaitoma 13.000, Latvijoje 10.000, o pas mus ligi 4.000. Tą skaičių žymiai papildė kariuomenės dalys, kurios kasmet iš savo tarpo paleidžia atsargon ligi 700 gerokai parengtų ugniagesių.

Bet, pasirodo, kad ne visi jie, išėję atsargon, lieka aktyviais ugniagesių organizacijų nariais.

Todėl turėtų būti dalyse smarkiau propaguojama ši ugniagesybos idėja tarp kariuomenės ugniagesių, kad jie geriau suprastų tą svarbų uždavinį ir darbą ir neliktų vėliau pasyvūs. **M.**

Aple Želigovskio kiaušinį.

Daug margučių mes išdaužėm
Per Velykas,
Tiktai vienas senas kiaušas
Pasiliko.

Generolas Želigovskis
Jį padėjo,
Ambasadorių seimelis
Užperėjo.

Tai ne paprastas margutis,
O spygliuotas,
Ant margučio to vištelė
Karūnuota.

Jau devintos štai Velykos,
Kai tas kiaušas
Guli mūsų Vilniaus krašte
Pasišiaušęs.

Ir ilgai dar nor' gulėti
Aiškiai matos.
Ak, vyručiai, neapseisim
Be granatos!

Jeigu norime tą kiaušą
Supešioti,
Ak, vyručiai, neapseisme
Be armotų!

Daros koku vien pažvelgus
Į tą kiaušą.
Vai, kada gi, kareivėliai,
Jį sudaušme?...

Nebelaukim dešimtųjų
Mes Velykų,
Okupuotą mūsų šalį
Išvalykim.

J. Mart.

Kareivėliai.

Mes žygiuojam. — marširuojam, —
jau tikri kareiviai.
Kai dainele mes užtraukiam —
dairosi praeiviai.

Mes kareiviai — kareivėliai
vilties nenustojam;
nors ir kojos kartais skauda,
einam ir dainuojam.

Dažnai tenka mums pavargti,
bet mes to nebojam,
nes be vargo Vilniaus miesto
nematysim niekad. **St. Vilbėnas.**

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Kareiviams teatras.

Spaudos ir šv. skyriaus pastangomis bei iniciatyva tolydžio stengiamasi duoti kareiviams progos pamatyti įdomiausių vaidinimų valstybės teatre ir geresnių filmų kinuose. Ypač dabar, išvykstant atsarginiams, norėta buvo kuo daugiau suteikti jiems tos rūšies kultūrinio pobūdžio programų.

Tuo tikslu sekmadienį (IV. 27) dienos metu ir buvo surengtas specialiai kareiviams vaidinimas. Valstybės teatro dramos vadovybei ypatingai tenka ši kartą tarti širdingą padėkos žodį. Veikalas — komedija „Glušas“ — buvo tinkamai parinktas, fabula lengvai suprantama, gyva ir tolydžio intriguojanti. Daug gražių komišku situacijų ir vykusio sąmojo. Visa tai per visą vaidinimą traukė kareivių dėmesį ir kėlė nepaliojamą juoką. Vaidinimas tuo labiau nusisekė, kad dalyvavo geriausios dramos jėgos: p. p. Kubertavičienė, Zelenkevičaitė, Vaičiūnienė; p. p. Kubertavičius, C. Petrauskas, S. Pilka, Steponavičius, V. Dineika, Laučius.

Kareiviai tikrai širdingai atsidėjo gerb. artistams gaušingai ir triukšmingai plojimu, tiek po kiekvienos pertraukos, tiek vaidinimą pabaigus.

Daugiau tokių įdomių ir kareiviams suprantamų vaidinimų.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas

Ekskursija. Balandžio mėn. 24 d. liktiniai viršilos ir puskarininkiai, vadovaujant kpt. Grinkevičiui, aplankė Kauno įgulą: šarvuočius, aviacija, 3 artilerijos pulką, Karo Muziejų, „Maisto“ b-vės fabriką, artilerijos ginklų dirbtuves ir t. t. Labai įdomu buvo matyti, kaip elektros jėga dirba įvairios mašinos.

Įėjus į maisto sandėlius, visi puskarininkiai labai įdomavosi įvairiais maisto gaminiais. Viename maisto sandėlyje (šaldytuve) buvo paleistas šaltis, kuriame ne vienas iš mūsų pradėjome drebėti ir stengėmės kiek galėdami greičiau iš ten pasišalinti. Nuvykus į aviacijos aerodromą, vienas aviacijos karininkų paaikšino mums kaip lėktuvai veikia karo metu su pėstija, jų ginklus ir t. t. Toliau buvo rodoma, kaip lakūnai atlieka įvairius karo pratimus ir kaip yra kovojama su priešo lėktuvais. Iš puskarininkių daug prašė, kad leistų paskraidyti. Dėl laiko stokos buvo leista paskraidyti tik 6 asmen. Tarp viršilų ir puskarininkių kilo varžytynės. Tuomet ekskursijos vadovas kpt. Grinkevičius, padaręs burtus, liepė traukti, kam teks laimėti paskraidyti. Ištraukė laimingą burtą 1 viršila ir 5 puskar. Buvo tokių, kurie už burtą davė 10-20 lt., tačiau laimingieji burto neatidavė. Lakūnai uždėjo jiems parašiusius, paaikšino kas daryti, atsidūrus nelaimingoje padėtyje, įsisėdo ir išskrido.

Nuvykus į Karo Muziejų, buvo smulkiai apžiūrėti visi eksponatai. Muziejuje prabuvome iki 19 val. Ne visi iš mūsų tarpo buvome matę ir Karo Muziejų, todėl labai įdomavomės ir stengėmės kiek galėdami daugiau ir smulkiau susipažinti. Išmušus 19 val. įvyko labai gražios veliavų nuleidimo iškilmės, kurios padarė didelį įspūdį. Apie 22 val. grįžome į savo dalį, kupini įvairių žinių ir įspūdžių.

Viršila *Vėžys*.

Pulko ligoninė.

Velykų pirmą dieną pulko karininkų žmonos parodė sergantiems kareiviams nemažą savo motiniškos meilės ir atjautimo. Velykų šventėms dešimčiai ligonių paaukojo apie 50 litų ir už tuos pinigus nupirko velykoms gero maisto ir vyno. Be to, karininkų žmonos atėjo pačios į ligoninę, išdalinę maistą ir pagudė kiekvieną sergantį karį.

Dėkingi ponų karininkų žmonoms pulko ligoninės ligoniai taria nuoširdų ačiū.

San. pusk. M. Grinius.

1 pėst. D.L.K. Gedimino pulkas.

Puskarininkių susirinkimas. Kovo mėn. 30 d. liktinių puskarininkių klube įvyko liktinių susirinkimas, vadovaujant pulko kapelionui kun. Balandžiui. Atvyko pulko vadas plk. lt. Reklaitis, lydimas klubo pirmininko kpt. Lapinsko. Pulko vadas, pasisveikinęs su liktiniais, pasakė ilgą kalbą, kurioje apibūdino liktinių reikšmę, atsakomybę ir pareigas, auklė-

jant surinktus kariuomenės mūsų jaunuolius. Ragino jiems visur būti pavyzdžiu, jų patarėjais ir užtarėjais.

Kapelionas iškėlė gražų ir visų laukiamą sumanymą atgaivinti anksčiau veikusį pulke liktinių chorą. Tas sumanymas jau seniai buvo keliamas, bet, neturint fisharmonijos, buvo atidėtas. Mūsų viršininkų dėka, pulkas asignavo iš ekonominių sumų 1000 litų ir už tą sumą nupirko naują, nors ir nedidelę, fisharmoniją. Taip pat rūpinasi įsigyti nemažą ir gaidų, nors jų dalį jau turima. Choras sudarytas iš liktinių ir keletos būtinų tarnybos kareivių, iš viso 60 žmonių. Jo tikslas ne tik išmokyti chorą dainuoti, bet ir išplėsti kopuose gražių tautiškų dainelių. Darbas nors ir ne lengvas, bet noras viską nugalėti. Repeticijos daromos intensyviai. Chorą veda liktinis v. p. Žamauskas, prižiūrint pulko kapelionui. Yra ir daugiau liktinių ir būtinų tarnybos kareivių, kurie moka choro vedimo darbą, ir mielai prisideda. Klūbas pasidarė jaukesnis ir dažniau liktinių pusk. lankomas. Vieni pagriežia, kiti padainuoja, tretie klausosi radio ir t. t. Be to, yra įvairių žaislų, laikraščių ir žurnalų. Gaunamas ir „Mūsų Žinynas“.

Sportas. Išaušus šiltam pavasariui, pulko sportininkai nerimauja: vieni futbolą spardo, kiti bėgimuose, šokimuose ir gimnastikoje savo jėgas mėgina. Nuo gegužės mėn. 1 d. prasidės rimtos sporto treniruotės: futbolas, bėgimai, šokimai į tolį ir aukštį, žygis, įrankių gimnastika ir šaudymas. Kiekvienai sporto šakai vadovaus instruktorius karininkas ir jo padėjėjas liktinis viršila. Pulko sporto vedėjas yra kpt. Rugsys. Sporto aikštę turime gerą ir patogioje vietoje. Yra įrengtos futbolo ir basketbolo aikštės, įsigyti gimnastikos įrankiai ir kiti sporto reikmenys.

Darželiai. Aplink kareivines gražu. Darželiai visur sutvarkyti ir pradeda žaliuoti. Tarp jų padaryti takai ir smėliu barstomi.

V. J. J.

Saulutei nušvitus, kareiviai subruzdavo tvarkyti savo rajoną.

Foto Uselio.

4 p. L. K. Mindaugo pulkas.

Jau visai baigiamos įrengti naujai pastatytosios Pajuosės dvare naujos moderniškos kareivinės, kuriose, teko girdėti, jau ši pavasarį apsigyvens nemažas naujokų skaičius.

Kareivinės gana šviesios, ramios ir patogiai įrengtos, todėl galima tikėtis, kad atvykę iš visokių bakūzių naujokai ir jose apsigyvenę, jausis gerai ir neteks jiems skūstis kokiais nors nepatogumais.

Švietimas. Pulko vadovybė visomis jėgomis stengiasi pakelti savo kareivių švietimą, norėdama jį pastatyti aukščiausiam laipsny.

Nors ne turtinga, bet turininga pulko biblioteka paskutiniu metu visai pertvarkyta ir papildyta naujomis knygomis, kurios, tvarkingai įrištos, duodamos kareiviams. Bibliotekos sutvarkymas ir papildymas paragino kareivius skaityti.

Skaitytojų nuošimtis kaskart vis auga. Į kareivių klūbą (skaityklą) pareina net keliolika įvairių laikraščių, įtaisytas pianinas, Panevėžio apylinkės planas smėlio dėžėje, šachmatai ir kt. Kareiviai atliekamam laikui gali linksmi praleisti laiką ir pagilinti savo žinias. Tik vienas reiškinys puola į akis, kad Pajuostės stovyklos kareiviams dėl tolumo ir laiko stokos biblioteka ir kitais klūbo malonumais naudotis labai neparanku ir būtų labai pageidautina perkelti nors dalį bibliotekos į Pajuostę, kur būtų šiek tiek patogiau ja naudotis ir duotų daugiau naudų.

Dirba „tanką“. Palengvinti kareiviams gilesnį karo mokslo supratimą ir supažindinti juos su kitais pabūklais, pulko vadovybė sumanė pasidaryti keletą karo pabūklų, kurių pulkas, kaip pėstininkų dalis, neturi. Vienas tokių pabūklų vyr. pusk. Butkevičiaus sumanumu jau visai baigiamas dirbti, būtent, tankas, kuris savo išvaizda labai panašus į tikrąjį kautynių tanką.

Girdėti, kad be tanko, dar manoma dirbti ir daugiau kitokių pabūklų, kurių, nesant arti techniškų dalių, sunku kareiviams matyti.

Gaisrininkų komanda. Pulkas gali pasigirti savo tvarkinga gaisrininkų komanda, kuri dabartiniu metu jau yra visai susitvarkiusi.

Komanda turi įsigijusi pakenčiamus įrankius, kurių pagalba gali stoti į atvirą kovą su gaisrais ir toliau lavintis toj srity.

Į komandą stoja daugiausia savo noru, baigusieji mokomą kuopą grandiniai ir šiaip gabesni eiliniai, todėl jos tvarka, apsukrumas ir veiklumas yra visiškai pavyzdingas.

K-os viršininkas vyr. leit. Kazanas beveik po 2 syk per savaitę įsako sirenai švilpti sudarydamas k-ai pavojų ir tuo patikrindamas komandos budrumą, veiklumą ir greitumą. Po bandymų komandai padaro pamokų ir paaikškinimų, gilindamas joj didesnę supratimą ir atsidasvimą savo pareigoms.

Eil. Kriauza.

Naujokų ėmimas.

Balandžio mėn. 7—9 d. įvyko Dusetos, Antazavės ir Antalieptės valsčių naujokų priėmimas į kariuomenę. Komisija posėdžiavo Dusetuose. Naujokų nuotaika buvo gera. Jokio triukšmo nebuvo, nes nė vieno nesimatė girta. Su kai kuriais priimtaisais teko man pasikalbėti karo tarnybos klausimu. Gavau iš jų gražaus įspūdžio: beveik kiekvienas vienodai pasisakė, kad noris kariuomenėj patarnauti.

Netinkamų kariuomenei, rodos, labai mažas nuošimtis. Todėl kariuomenės dalys iš minimų valsčių gaus vyrų, kaip ažuolų, tiek sveikatos, tiek ir proto išsilavinimo atžvilgiu.

Kadangi priimta tinkamų vyrų daugiau, negu reikia, tai įvyko burtų traukimas. Bet kaip teko per pasikalbėjimą su naujokais girdėti, tai dauguma mano net atsisakyti nuo burtų traukimo, kad galėtų kariuomenėj pagyventi.

Pagaliau malonu priminti, kad daug atsirado tokių, kurie stojo į komisiją savanoriais. Tai rodo, kad mūs jaunimas yra pamėgęs karo tarnybą.

B. G-s.

Paskutinis Klaipėdos krašto savanorių priėmimas į Lietuvos kariuomenę.

Nuo 1927 m. Klaipėdos krašto jauni vyrai nuo 18 iki 25 metų amžiaus, norintieji stoti į Lietuvos kariuomenę, buvo priimami savanoriais, nes Klaipėdos krašto piliečiams iki 1930 m. nebuvo privalomas karo prievolės atlikimas. Prie Klaipėdos krašto komendantūros buvo sudaryta tam tikra komisija, susidedanti iš: pirmininko — Klaipėdos krašto komendanto ir narių Klaipėdos krašto gubernatoriaus atstovo, krašto apsaugos ministerijos ir Klaipėdos krašto po 1 gydytoją. Minima komisija kasmet pavasarį ir rudenį Klaipėdoje ir priiminėdavo vien tik iš Klaipėdos krašto kilusius vyrus į Lietuvos kariuomenę savanoriais.

Šiais metais pradėjus veikti karo prievolės įstatymui ir Klaipėdos krašte, balandžio mėn. 16 d. minima komisija padarė paskutinį Klaipėdos krašto savanorių ėmimą, nes jau šį rudenį prasideda privalomas karo prievolės atlikimas visiems piliečiams, kilusiems iš Klaipėdos krašto, ir, norinčius įstoti savanoriais, priiminės ta pati, bendra visam Klaipėdos kraštui, naujokų ėmimo komisija per metinius naujokų ėmimus (ėmimo nuovadose).

Nuo 1927 metų iki 1930 m. pavasario kilusių iš Klaipėdos krašto buvo norinčių įstoti į Lietuvos kariuomenę savanoriais 244 vyrai, iš kurių priimta 186 žm., gi likusieji 58 žm. dėl įvairių kūno bei sveikatos trūkumų nebuvo priimti.

Kiek kuriais metais stojo savanoriais ir buvo priimta kariuomenen, rodo šie duomenys:

(Smulkiau žiūrėk 1929 m. „Kario“ 18 nr.).

1927 m. pavasarį stojo 14 žm. priimta 10 žm. 1927 m. rudenį stojo 17 žm. priimta 14 žm. 1928 m. pavasarį stojo 27 žm. priimta 22 žm. 1928 m. rudenį stojo 35 žm. priimta 31 žm. 1929 m. pavasarį stojo 47 žm., priimta 35 žm. 1929 m. rudenį stojo 40 žm. priimta 32 žm. ir 1930 m. pavasarį stojo 64 žm., priimta 42 žm. Viso stojusių 244 žm., priimtų 186 žm.

Be to, reikia pastebėti, kad šiais metais įsiregistravusių stoti savanoriais buvo 75 žm., bet dėl įvairių svarbių priežasčių kiti negalėjo stoti priėmimo komisijon.

Iš aukščiau paduotų duomenų matyti, kad norinčių įstoti bei priimtų, kilusių iš Klaipėdos krašto, savanorių skaičius kiekvienais metais auga ir susidomėjimas mūsų kariuomene kas metai vis didėja.

Pabrėžtina, kad šiais metais išimtinai daug buvo savanorių — miestelėnų, ko iki šiol nebūdavo. Paskutiniųjų tarpe daug yra visai nemokančių lietuvių kalbos.

Šiais metais bus imami gimę 1909 metais.

V. I. J. Gogė.

4 artilerijos pulkas.

Nerikiuočių pamokos. Tur būt, visose dalyse raštininkai, siuvėjai, batsiuviai ir kitoki specialistai ir nerikiuočiai, praėję naujokų apmokymą, kasdieninių rikiuotės ir kitokių užsiėmimų, be savo nuolatinių, nelanko. Todėl dažnai pasitaiko silpnai mokančių rikiuotę, tinkamai elgtis ir pasisveikinti ir kitokių trūkumų turinčių. Dabar, kada reikalaujama, jog kiekvienas kareivis būtų tinkamai kautynėms parengtas, būtų reikalinga, nors ir iš dalies, visus nerikiuočius irgi parengti.

Nuo balandžio mėn. 12 d. pulko vadas kasdien paskyrė visiems griežikams, raštininkams ir kitiems specialistams pamokas užsiėmimų aikštėje nuo 7 ligi 8 val. ryto. Vėliau jie gali tėti savo kasdieninius specialybės darbus ir pareigas.

Užsiėmimams vesti paskirtas energingas karininkas, mokomos komandos ltn. Byla.

Medelių sodinimas. Nors rajono trobesiai nėra taip jau pliki: juos dengia augaloti ir maži medeliai, tačiau kiekvienais metais pavasarį, kurie dar trobesiai stovi pliki ir išdžiūvusiu medelių vietose, sodinami jauni medeliai.

Balandžio mėn. 11 d. prie II ir III grupių kareivinių prisodinta mažų eglaičių. Kelias į karių klūbą ir mokomąją komandą iš abiejų pusių apsodintas lapuotais medeliais.

Dar kai kurie takeliai ir alėjos bus apsodintos jiems atitinkamais medeliais — krūmais.

Karių klūbas ir skaityklą. Ligi šiol karių klūbo kino vietos turėjo tarp savęs tik vietų pavadinimo ir atstumo skirtumą, tačiau šiomis balandžio mėn. dienomis visi suolai nudažyti ir vadinamų „ložų“ visos vietos padarytos minkštos ir patogios sėdėti.

Tvankiam orui pašalinti iš salės veikia du ventiliatoriai elektros srove varomi.

Taip pat ir skaityklą pradėjo veikti. Nupirkti stalai ir kėdės. Be to, grupės dar tebeturi mažas skaityklėles, kurios veikė ir iki šiol.

V. p. B. I.

Atskira artilerijos grupė.

Artėjant vasarai, turtingesni miesto gyventojai stengiasi pasišalinti — nutolti nuo didmiesčių bildesio ir jų dulkių, kur nuošaliau, toliau: į kaimą, vasarnamius, pajūrin ir t. t. Vargingesni gi žmonės, kurių lėšos neleidžia sudaryti sau tokio malonumo, ieško kitos išeities. Jie atliekamam laikui: šventadieniais arba po sunkaus dienos darbo, būriais traukia kelis kilometrus į užmiestį, miškan, parkan, ar kur kitur, kad tik valandėlę, kitą pakvėpuotų tyru oru. Kas iš mūsų nėra girdėjęs, kad panašią poilsiui vietą galima rasti ne vien Kaune ar provincijoje, bet ir A. Panemunėj, vad. „Artilerijos parke“, — ten, kur gyvena tas griausmingas karo baublys. Einant Panemunės tiltu, kairėj Nemuno kranto pusėj, pro gyvenamų namų stogus, kyšo aukštų medžių viršūnės, o jų glėbyje riokso raudoni mūrai, tikriau sakant, fligeliai. Jų esama įvairių: didelių, mažų, plačių, siaurų ir kitokių. Tai baublio rezidencija. Manau, daug kas matė... Kiek arčiau Nemuno kranto senmedžių tankmė, takų tinklas, bėgantis upelis ir kitos šios vietos grožybės sudaro „Artilerijos“ parką.

lerijos parką“. Parkas senas, kaip ir visas rajonas, išskyrus fligelius. Seniau šią vietą vad. „Novy Dvor“ — Naujadvaris (įkurtas 1873 m.). Apie 1890 mt. rusai kalbamą Naujadvarį panaudojo kareivinių reikalams, pristatydami daug fligelių. Čia gyveno rusai ir vokiečiai. Vieni ir antri dabartinį parką laikė sau poilsio vieta. Šio parko vidury, eglyno pavėsy, yra nedidelės kapinės karių, kritusių 1914 mt. kare. Čia tyla, nes čia — pašvęsta vieta. Čia įžengęs, pamiršti dienos rūpesčius, čia randi ramybę ir poilsio vietą. Čia paskęsti naujose mintyse; klausais, kaip šneka senmedžių viršūnės, kaip čiulba paukšteliai; žiūri, kaip bėga, skuba, tartum vėjamas, vingiuoja ilga savo uodega upelis Siemena ir taip be galo... Vieta graži, visiems prieinama kaip žiemą, taip ir vasarą. Žiemą šio parko slėnyje kar. sporto d-jos lėšomis įtaisoma čiuožykla. Vasarą čia ne tik poilsio vieta, bet kartu ir sporto. Vidury parko yra dvi teniso aikštelės. Čia atvykta lošti daug aukštų asmenų, o taip pat ir užsienio atstovai. Apskritai, parkas žiemą ir vasarą jaučia daug gyvumo. Vyriausias šio parko prižiūrėtojas — tvarkdarys art. kpt. Botyrius. Šiemet norima ypatingai šį parką pagražinti. Apskritai, parkas yra naudingas, tik reikalauja daug priežiūros ir lėšų. Neturint lėšų, parkas nyksta. Gerai būtų, kad Lietuvai pagražinti draugija atkreiptų savo dėmesį į kalbamą parką ir jį palaikytų. Ypač malonu būtų turėti gražų parką, kada Nemuno krantu praves projektuojamą Prezidento alėją. Manau, kad šis klausimas rūpi ne vien panemuniečiams, bet ir Kauno visuomenei, kurie taip pat dažnai juo naudojasi. Visi šaukia: „Daugiau tyro oro, daugiau sodų, parkų — poilsio vietų!“ Sveikata visiems brangi!... Tad reikia tikėtis, kad Lietuvai pagražinti draugija laiku uždės savo gailėstingą ranką ant šio gražaus, bet apleisto užkampio...
Ltn. J. B.

Ryšių batalionas.

Balandžio mėn. 15 d. įvyko ryšių bataliono mokomosios kuopos išleistuvės.

Pirmuoju mokymą baigė 1 telef. telegr. kuopos eilinis Šteras Rafailis, kuriam įteikė dovaną — gražų kišeninį (sidabrinį) laikrodėlį. Apdovanotasis pasakė keletą žodžių, kuriais padėkojo už jam suteiktą dovaną. Kartu ragino draugus plėtoti ir pritaikyti gyvenime įgytąsias žinias, kad ir mūsų sostinę Vilnių vaduojant galėtumėm jomis pasinaudoti.

Be b-no vado, egzaminų komisijos narių ir savo kuopos karininkų, išleistuvėse dalyvavo kariuomenės radio pusvalandžio vedėjas pulk. leit. Šarauskas. Jis savo kalboje pabrėžė, kad ryšių bataliono mokomosios kuopos choras, dainuodamas valstybės radiofone, sujdominęs ne tik kariuomenės dalis, bet ir liaudį, liaudies mokytojus, kurie irgi pradeda mokyti savo jaunus klausytojus. Padėkojo chorvedžiui ats. vyr. pusk. Liuberskiui už pastangas, linkėdamas ir toliau nenuilstamai dirbti. Kiekvienam choristui įteikė dovaną po 1 egz. „Gubų“ (Literatūros Almanacho). Po visų kalbų, kurias lydėjo galingas valio, choras sudainavo keletą dainelių.
Kau-Pas.

Karo kalėjimo ir dr. usmės dalyje

1929 m. yra įsteigta knygrišykla. Knygas riša nuteistieji kareiviai. Iki 1930 metų knygrišykla įrišo dalies kareivių bibliotekos 950 knygų. Darbą atliko savo lėšomis. Nuo 1930 metų knygrišykla gauna užsakymų iš centralinės kariuomenės bibliotekos, intendantūros, kariuomenės teismo, karo policijos ir kitų įstaigų. Be to, dirba ir privačius užsakymus. Privačių užsakymų nuo pradžios metų įrišta per 500 knygų. Darbą prižiūri dalies švietimo vadovas. Knygas įriša stipriai, gražiai ir pigiai.

Centrinės kariuomenės bibliotekorius k. k. ir d. d. knygrišyklos darbu yra patenkintas ir pareiškė, kad knygas įrišinės tik mūsų knygrišykloje.

Knygrišykla turi šrifto ir knygų keterose spausdina užrašus.
Jaun. pusk. VI. Čepurna.

Šarvuočių rinktinė.

Egzaminai. Balandžio mėn. 16 d. rinktinės tankų kuopoje buvo egzaminuojami mokomojo kulkosvaidžių būrio žmonės. Egzaminus išlaikė visi. Pirmuoju išlaikė egzaminus eil. Juozas Survila, kuris pakeltas į grandinio laipsnį. To pat mėn. 17 d. įvyko mokomiečiams išleistuvės.

Ekskursijos. Balandžio mėn. 15 ir 16 d. rinktinėn buvo atvykusios dvi ekskursijos: 2 ir 5 pėst. pulkų viršilų ir puskarininkų ir aspirantų. Kaip pirmai, taip ir antrai ekskursijai buvo parodyti tankai ir šarvuoti automobiliai, paaiškintas jų veikimas, ypatybės ir pademonstruota.
V. p. P-tis.

Įspūdžių šlupinys.

(Iš karo kal. ir dr. dalies).

Štai ir Velykos praėjo. Gal per jas ir galva kam traškėjo, ar šiaip kokių nemalonumų susilaukė, dabar už groty liūdną dainą traukia: „Oi liūdna, liūdna mano širdelė...“ Na, už tai švenčių metu vingiavo: „Kas geria alų, o aš arėlkėlė...“. Tai ir dabar ne veltui pakaušius krapštinėja ir savo šonkaulius skaito čiupinėja. Štai pas mus per šias Velykas įvyko nei šis, nei tas: gavo atostogas eilinis B-ka ir jo draugas R-ka. Išvyko. Laikas atėjo grįžti, o draugai net akis pražiūrėjo belaukdami iš kaimo, bet jų visų nelaimėi mūs atostogininkai suvėlavo porą dienų, kai grįžo, tai stačiai į daboklę nudyžė. Už per ilgą atostogavimą pakliuvo, o draugams lauktuvės žuvo.

Gi mes, likę kareivinėse, taip pat puotą turėjome, už vieno stalo su viršininkais sėdėjome: margučius daužem, juokavom, riebiausius ir gardžiausius vafgius ragavom. O gardumėlis pietų — patys karaliai pavydėtų! Kiek nori margučių, sviesto, kumpių, dešrų riestų... Norėjau apsaakyti, bet žodžių pritrūko. Apskritai, paukščio pieno be-trūko. Jei norėtumėi viską apsaakyti, būtinai reikėtų keletas jaučių odų prirašyti ir tai būtų maža, nes tų jaučių minčių bagažą sunku taip ryškiai nusakyti, bet jau ką bedarysi.

Tai šitaip Velykų šventes praleidę, naują gyvenimo lapą praskleidę, vėl į rikiuotę žygiuojam, bėgiojam, sukinius darom ir, bendrai, senu papratimu varom savo kasdieninius užsiėmimus bei laukiam kuomet kitos tokios jaukios šventės bus.
Benerumša.

Gaisrų fronte. Balandžio 17 d. 7 val. 15 m. R a d v i l i š k y j e geležinkelių kuopos ugniagesiai pastebėjo gaisrą Kutiškių kaime, 3 klm. atstu nuo Radviliškio stoties. Komandos v-kas vyr. leit. Milaševičius įsakė sudėti įrankius ir siurblių ant rankinio vagonėlio ir, prikabinus vagonėlį prie rankinės drezinos, išvyko su savo komanda į gaisro vietą. Atvykus į kaimą rado ūkininko Motiejaus Karsoko liepsnojantį daržinę, degė taip pat ir gyven. namų stogas. Ugniagesiai šoko gelbėti turtą ir šieną. Tuoj atvyko ir Radviliškio miesto savanoriai gaisrininkai su brand-majoru Mikalaušku. Gesinimui vadovavo vyr. leit. Milaševičius, kaip anksčiau atvykęs ir susipažinęs su gaisro aplinkybėmis. Per 2 valandas gaisras buvo užgesintas. Sudegė daržinė ir namų stogas. Turtas nebuvo apdraustas, nuostolių bus apie 2.500 litų.

Vyr. leit. Milaševičius balandžio 12 d. baigė ugniagesių karininkų kursų, o balandžio 17 d. jam teko jau pritaikinti gautas kursuose žinias praktikoje.

Balandžio 25 d. 1 val. 30 min. užsidegė didelis medis 2 aukštų namas Nr. 4-a netoli geležinkelių stoties Vy-

Geležinkelių kuopos ugniagesių komanda, grįžusi iš gaisro š. m. baland. 17 d.

tauto prospekte. Į gaisrą atvyko 2 miesto ugniagesių komandos ir 2 laisvanorių gaisrininkų draugijų komandos. Aviacijos ugniagesiai patys pastebėjo didelę ugnį prie stoties ir tuoj išvyko į gaisrą drauge su šarv. rinktinės ugniagesiais. Be to, kar. ugn. inspektorius iššaukė ryšių bataliono komandą, kuri atvyko automobiliais kartu su autokuopos ugniagesiais. Dideli namai degė kaip milžiniškas laužas. Nuo kaitros buvo užsidegę 2 ugniagesių automobiliai, bet pavyko juos tuoj užgesinti ir pastatyti toliau nuo ugnies. Švirktininkai ir kirvininkai dirbo nepaprastame karštyje, tikrai pragare. Aviacijos ir šarv. rinktinės ugniagesiai išnešė daiktus ir maišus su miltais iš I aukšto, kur buvo kepykla. Kiti kariai padėjo civil. ugniagesiams. Į gaisrą buvo atsilankęs generalio štabo valdybos viršininkas gen. št. pulk. Gerulaitis ir geležinkelių komendantas pulk. Petrauskas. 5 val. ryto kariai — ugniagesiai paleisti į kareivines.

Gaisro likvidacija užsitęsė iki 7 val. ryto. Sudegė visas II aukštas, kur buvo siuvykla, manufaktūros krautuvė, arbatinė ir nakvynės namai. Sienos visai išardytos, teks statyti naujus namus. Kai kurie nukentėję nuo gaisro žmonės įtarė vieną kitą asmenį. Kalbama apie padegimą. Namai buvo apdrausti. Savininkas — žydas Meleris. Policija aiškina gaisro priežastį.

Sporto kronika

Žaibo turnyras. Sekmadienį, balandžio 27 d. buvo su-ruoštas „Žaibo“ turnyras, kuriame dalyvavo visos Kauno Aukšt. Lygos komandos, kaip: „K. S. K. — Kultus“, L. F. L. S., „Kovas“, „Sparta“, „Makabi“, L. S. S. F. ir „Tauras“.

Pirmame susitikime pralaimėjo „Makabi“, „Kovas“ ir „Tauras“. „Sparta“ burto keliu be rungtynių pateko į pusiau finalą.

Pusiau finale susitiko „Sparta“ su L. F. L. S. ir po 30 minučių kovos L. F. L. S. pralaimėjo santykiu 1 : 2.

Finale susitiko „Sparta“ — „K. S. K. — Kultus“. Po dviejų puslaikių rungtynės baigėsi lygiomis (0 : 0). Tuomet rungtynės buvo pratętos iki pirmo golo. Per 10 min. po pratęsimo „K. S. K. — Kultus“ įmuša nesulaikomą golą, laimėdama p. Siutco (Schütze) skirtą nugalėtojui dovaną — pafefoną.

Įs šaulių gyvenim

Antazavė. Antazavės šaulių būrio skraj. artistų mėgėjų trupė balandžio mėn. 21 d. Bradėsių kaime surengė viešą vaidinimą vakarą. Vaidino „Litvomanai“. Vaidinimai pavyko gerai. Publikos buvo pilnutėlė mokyklos salė. Tvarka pačių šaulių palaikoma buvo labai gera. Iš vakaro gauta gražaus pelno, kuris paskirtas būrio vėliavai įsigyti.

Paskaitos. Būryje yra nutarta laikyti kas antras sek-madienis paskaitos. Paskaitas laiko daugiausia būrio šauliai mokytojai. Paskaitų pasiklausyti susirenka ne tik šauliai, bet ir šiaip pilna salė piliečių. Paskaitomis visi patenkinti.

B. G-s.

Kelmė. Balandžio m. 13 d. įvyko Kelmėje šaulių būrio visuotinis susirinkimas. Susirinkimą aplankė VII šaulių rinktinės vado padėjėjas ats. lt. Laugalis ir lt. Abramikas.

Ats. lt. Laugalis laikė paskaitą „Granatų sproginimas ir jų veiksmas“. Lt. Abramikas išaiškino šaudymą šrateliu. Be to, priminė karinio pasiruošimo ir drausmingumo svarbą.

Gegužinėms rengti komisija padarė pranešimą. Komisija nusistatė visus būrio rengiamus pasilinksminimus paskirstyti į rūšis. Pirmą rūšį rengti pasilinksminimus platesnei visuomenei, šaulišką propagandą ir pelno tikslu. Tie pasilinksminimai turi būti pavyzdiniai tvarkingai ir įdomiai surengti, todėl būrio šauliams jie virsta ne pramoga, bet dideliu darbymečiu. Tos rūšies pasilinksminimų komisija numatė šią vasarą surengti dvi gegužines. Antros rūšies pasilinksminimai — įvairios šeimyniškos pramogos siauram šaulių ir jų artimiausių žmonių rately dėl geresnio šaulių susipažinimo ir bendravimo. Tokį vakarėlį su arbatėle komisija numatė surengti gegužės m. 4 d.

Prisiminęs šaulį — išdaviką Vilkicką, atsižvelgdamas į tai, kad šaulys, įstodamas sąjungon, tuo pačiu susiriša su visais Lietuvos šauliais siekdamas bendro tikslo, darosi mums artimas ir tuo pat ima tam tikrą atsakomybę prieš draugus ir tautą už savo elgesį. Todėl, būdami su juo surišti ir būdami priversti savo garbe už jo pasielgimus atsakyti, turime moralinės teisės prašyti jam, kaip šauliui, daug didesnės bausmės už kitus. Turėdamas tai galvoje susirinkimas nutarė prašyti centro valdybą rūpintis, kad šaulys — išdavikas Vilckickas būtų kuo smarkiausiai nubaustas.

Apsvarstęs įvairius smulkesnius klausimus, susirinkimas užbaigtas Lietuvos himnu. . . *Dilgėlė.*

SSSR. „Osoviachimo“ organizacijos augimas.

Rusų priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo organizacijos „Osoviachim“ narių skaičius per pastaruosius tris metus paaugėjo 2½. Ši organizacija turėjo narių: 1927 m. — 2.950 tūkstančių, 1928 m. — 4.000 tūkst. ir 1929 m. pabaigoj — 5.100 tūkst. Socialiu atžvilgiu nariai skirstosi (1929 m.): ūkininkų 32%, darbininkų — 34%, moksleivių — 8%, kitų — 26%. Organizacijoje moterų yra 20%.

Raudonosios Sovietų armijos žvalgai, prisitaikę prie žiemos spalvos

Naujas oro milžinas.

Amerikos J. V-se dabartiniu metu statomas milžiniškas dirizablis „CRS-4“, kuris savo dydžiu žymiai pralenkia žinomus dirizablius „Los Angelos“ ir „Graf Ceppelin“.

Naujas oro milžinas bus 6½ milijono kubinių pėdų talpumo. Tai bus tikra oro tvirtovė, nes turės 5 kariškus lėktuvus, kulkosvaidžius, bombosvaidžius, liepsnosvaidžius, karo dujoms leisti prietaisus ir net lauko artilerijos tipo greitai šaudančias patrankas. Dirizablis galės skristi 9.180 jūrų mylių nenutūpdamas.

Dirizabliui patalpinti, jau beveik pastatytas Akrono mieste milžiniškas angaras. Tas angaras taip pat yra technikos stebuklas. Jis turi 1.200 pėdų ilgio, 325 pėdas pločio ir 211 p. aukščio. Jame gali sutilpti iki 40.000 žmonių. Angaro didžiosios duris sveria 2.500 tonų.

Lenkai grupuoja savo kariuomenę prie Dancigo.

Š. m. kovo mėn. į Dirschau (lenk. Tčew) lenkai atkėlė du batalionu pėstininkų. Vėliau čia atkėlė iš Stutgardo 2-ji jėgėrių batalioną. Be to, netolimam Mewe miestely stovi 65 pėst. pulko vienas batalionas.

Toks lenkų karo pajėgų sugrupavimas Dirschau mieste, esančiam prie pat Laisvojo Miesto Dancigo sienos ir prie geležinkelio linijos, strateginiu atžvilgiu lenkams turi didelės reikšmės. Vokietijos ir Dancigo spauda nurodo, kad Laisv. Miest. Dancigui, neturinčiam savo kariuomenės, grėsia pavojus lenkų okupacijos. Lenkams grobuoniškų apetitų niekuomet nestigo ir todėl tas pavojus gali būti visai realus. Tą patvirtina ir lenkų senato pirmininko Szymanskio Gdynėje pasakyti žodžiai, kad „Dancigas mūsų (lenkų) buvo, mūsų bus ir pasiliks!“

3 Mart 1930

„KARALIENĖS

Na, vyručiai, sakau aiškiai,
teko man tarnauti:
„Karalienės puikiam vaiske“
laimės paragauti!
Bet kol aš kalbėt pradėsiu
apie šitą laimę,
perspėju: — nepavydėkit,
— neturėkit baimės!..
Ten daugiausia „savanoriai“
ir tik tokie vyrai,
kurie geri „gaspadoriai“,
dirba viską „ščyrai“...
Arba: kam pulke įgrysta,
arba skauda šonai —
„Karalienės vaiskan“ vyksta:
čia gyven, lyg ponai!
Kartais kam yr ilgi pirštai
ar sugenda skilvis
čia be skausmo gal nukirsti
„specialus kirvis“¹⁾.
Čionai oras — tai kurortas!
„sanitarų“ yr geriausių...
Vietos vardas: — VI-tas fortas...
tarp gamtos vietų gražiausių!
— Nemunas netoli teka...
pušynėliai vien žaliuoja,
Kuomet rytą saulė teka,
spinduliais nepersekioja.
Čionai nervus pataisyti,
Važiuoj visi „tūzai“
drąsiai gal apsilankyti
anglai ar prancūzai...
Pirmučiausia pakalbėsime
apie „vaisko“ rūmus,
jų statybą pažiūrėsime —
žavios architektūros...
Nes pastatymas, tai, vyrai,
— neteko sapnuoti...
trūksta žodžių mano lirai
viską apdainuoti...
Tik senovėje Egipte —
tokius rūmus statė,
tokius požemius jie lipdė,
laidoti galiūnus.
Rūmai tvirti, gul po žemės,
lyg užburto pilys —
tenai „džiaugsmą — laimę“ semias,
kurie tik pakliūna!

¹⁾ „Kirvis“ — beveik visiems kariaus žinomo VI-to forto viršila, kuris yra pasižymėjęs griežtumu, dideliu balsu ir noru atitaisyti suklydusius.

Langai dideli ir šviesūs,
tik nuo kiemo vieno,
O iš kitur užsitiesus
milžiniška siena.
Langai „žiba“ pasipuošę
geležies kroteliais,
taip, jog nieks negal įčiuožti,
kaip tiktai vėjelis.
Todėl nėra ten pavojaus,
kad vagis įlįstų,
arba naktį susapnavęs,
laukan kas išskristų.
O aplinkui rūmų kiemą
padaryta aukšta kliūtis,
kuri vasarą ir žiemą
nepakeičia savo buities.
O toliau aplink rajoną
Gilus platus griovis riečias —
„neutralė čionai zona“
kam patinka čionai spiečias!
O svarbiausia tai yr grožis;
tai galinga mūro tvora,
kurios niekas nesulaužys —
stovi sau, lyg Alpių uola.
Prie didžiųjų „garbės“ vartų
stov sargyba naktį-dieną!
Kad „kur nors“ nenukeliautų —
neišleidžia anei vieno.
Vidaus tvarka, mano brangus:
tai jau vienas „malonumas“
tikras žemiškasis dangus,
gal net „čyščiaus“ prakilnumas?..
Pasivaikščirot nori eiti —
tuoj „garbės“ sargybą duoda,
gali melstis, gali keikti —
tas jau nieko nebpriduoda.
Žodžiu, tau visi tarnauja;
aplėnk tave tiktai laksto...
niekad saugot nepaliuma,
lyg kokį poną neprastą!
Iš visų dalių kas nori
Į šį „vaiską“ gal keliauti —
ir iš technikos gudrybių
kuo puikiausių žinių gauti...
Aviatorių, ulonų,
pionierių, gelžkeliečių,
motoristų ir kitokių,
čia surasi ką tik nori.
Labai daug yra žydelių
ir „šlėktiškųjų ponelių“;
taip pat keletas čigonų —
mielai ten tarnauja žmonės.
Nes, kaip žinom, svetimųjų

yr didesnių specų vyrų,
todėl ir tarp „išrinktųjų“
jie malonūs svečiai būna.
Jeigu kurį vieną vyrą
kur kitur iškomandiruoja —
tai tą pačią dieną naujas
vėl žiūrėk, greit atplasnėja!
Žodžiu, ten vilioja visus,
kurie tik jaučias gudresni,
visi ten mielai žingsniuoja,
kad patekt į išrinktuosius...
Ir kai žiaurus, greitas laikas,
kurį nors iš ten ištraukia,
tai lyg ką tik gimęs vaikas
jaučias be „griekų“ nekaltas.
O gudrus, lyg Saliamonas,
ir visaip jau tvirtas,
kad nė gauruotas Samsonas
neįveikt, kai girtas.
Buč ir aš amžiais gyvenęs
laimės labirinte,
nes tenai, nors ir pasenęs,
gal naujai atgimti.
— Bet jau — sako — brolužėli,
Važiuok į rezervą!
Palik mūsų „vaiskužėli“,
nes pataisei nervus!
Ta naujiena, manai, buvo
labai šiurpulinga,
tartum dangus būt užgriuvęs
ar širdis sustingo!
Ir tarytum būč apsvaigęs,
aš juokiaus ir verkiau...
mano dienos „vaiske“ baigės
aš likimą keikiau!
Kiek svajonių ten jaunųjų
mano prisvajota!..
Kiek dainelių tų karštųjų
tenai pridainuota!
Kaltas, kaltas, tau tėvyne,
jog tarp „išrinktųjų“
tu išgydei man krūtinę
nuo ledų šaltųjų...
Ir kuomet kovon pašauksi:
tenai... į sostinę!..
mane pirmą tu sulauksi
su širdim ugnine.
O dabar aš atsargoje
po pilkąjį sodžių
aplėnk „vaiską“ vis dūmoju —
savo širdį godžiu.

Ant. Jokimas.

Karščiausia pasauly vieta.

Amerikoj, Kalifornijos rytuose prie Nevados, yra didžiulis slėnis, kurs vadinama „Mirties Dykuma“. Dykuma yra 70 mtr. žemiau jūros paviršiaus ir užima 1700 kvadr. anglų mylių plotą (1 anglų mylia — 1 klm. 609 mtr.). Geologijos atžvilgiu ši dykuma gana įdomi. Dykuma išraižyta aukštų kalvų juostomis, tarp kurių kur-ne-kur iškyla aštrios keistos išvaizdos uolos. Šios uolos suskilusios ir raukšlėtos, aštriais kampais remiasi viena kitą, tad sudaro tiesiog nepereinamas kliūtis. Kur nėra kalvų, tęsiasi lygumos, išraižytos gilių bedugnių ir plyšių. Niekur nėra ne tik medžių, bet nė žolė ten neželia. Žemės paviršius pilnas druskos kristalų, kurie žiba keistu blizgesiu. Paviršutiniški tyrimai parodė, kad šiame slėnyje yra daug visokių mineralų ir net aukso. Tačiau trūksta drąsuolių, kurie mėgintų tais turtais pasinaudoti. Aštrios uolos, druskos kristalai, baisi kaitra, ir tvankus oras stipriai saugo „Mirties Dykumos“ neliečiamybę.

Nauji leidiniai.

Jón Svenson SALOSE. Iš Nonio nuotykių Danijos salose. Vertė Pr. Mašiotas. „Dirvos“ b-vės leidinys. Kaunas—Marijampolė. 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. 174 pusl. Kaina 3 lt.

Jaunystė turi savus, gal būt, ne visiems suaugusiems suprantamus kelius. Ypač pas mus, kur kaimas dar nėra atsiskęs nuo savo patriarchališkumo. Kas kituose kraštuose yra gan dažnas reiškinys, pas mus retai pasitaiko.

Tą sakydamas, turiu galvoje turizmą. Mes nesame prapatę keliauti; ilgai mums išrodė, kad ir pas save, Lietuvoje, nedaug ką turėtumėm kitiems parodyti. Ir nors jau senokai iškeltas obalsis — pažinkime Lietuvą — bet su tojo obalsio vykdymu vis kažkaip nesisekė. Prieškarinių laikų moksleivija, „Aušrinės“ ir „Ateities“ skatinama, kartais (ir tai retais atsitikimais) bandydavo tą savo kraštą pažinti, bet kelionė iš Marijampolės į Kauną ir tai jau būdavo didelis kelias.

Karo metu daugumai besimokančio jaunimo teko atsidurti Rusijoje; jo akiratis prasipietė, kartu su tuo „tolio“ supratimas gavo kitą vaizdą.

Šį kartą jau irgi ne anų laikų supratimu auklėjama. Tą sakydamas aš prisimenu L. Zubavičių. Kilęs iš Mažeikių, jis lankė gimnaziją, bet kelionės jausmo vedamas ir Lietuvą pažinti norėdamas, iš šeštosios klasės išstojo ir, turėdamas sėringai penketą centų, sumanė Lietuvą apkeliauti. Panašaus žygio, žinoma, nepagirsime. Jei norėjo Lietuvą pažinti ir ją apeiti, tai tą galėjo atlikti atostogų metu; gal būt užsitęsę keletai metų, bet netektų mokslo pertraukti (gal būt ir baigti), o vėliau už tai ne kartą sau prikaišioti.

Krašto pažinimui ir įgimtam keliavimo jausmui patenkinti padeda turizmo sąjungos (ir pas mus tokia yra), bet jos labiausia skiriamos svetimtaučiams, nors daug kame galėtų padėti ir mūsų kaimui, ypač senesniai kartai, nes jaunimas jau savaime yra lankstesnis „tolio“ atžvilgiu — to jį išmokė įvairių jaunimo organizacijų konferencijos (ne tik stambesniuose provincijos punktuose, bet ir Kaune), parodos, dainų šventės ir t.t.

Toks, gan ilgokas, įvadas, savaime kilo, perskaičius Svensono vertimą „Salose“ ir manant jį paminėti.

Nonis ir Valdemaras, keliavimo patraukimo apimti, nori pereiti Danijos žemių dalį. Tėvai tam nesipriešina ir vaikai išsirengia į kelionę. Čia jie sutinka kai kurių nuotykių: norėdami gerti pasimelžia karvių (to nepatartumėm, nes nepilnas išmelžimas negerai atsiliepia karvėms) ir ūkininkas grasiną jiems išlupti kailį, nakvynė šieno kupetoj kartu su pelėmis po pagalve, pagaliau susidėjimas su čigonais, išsivadvimas iš jų ir grįžimas į namus.

Knygutė sudaro lyg ir tęsinį to paties autoriaus „Į Švediją laiveliu iš Kopenhagos“. Manome, kad abi jas tam tikru pamėgimu perskaitys ne tik vaikai, bet ir suaugę.

V.S-tis.

Redakcijos atsakymai.

Eil. Jonui Šmilai. Jau buvo „Kary“ pranešta, kad atsiuntusiems galvosūkių sprendimus ant „Kario“ iškarpu neįskaitysime. Tuo būdu neįskaitėmė ir Tamstos galvosūkių 16 nr. sprendimą. Tamsta pats nesi „Kario“ išrašes, o atsiųstų į kuopą „Kario“ numerių neturi teisės naikinti, nes jie yra siunčiami ne Tamstai vienam, bet visiems kareiviams

skaityti. Naikindamas gautą laikraštį, skriaudi kitus norinčius skaityti.

J. s. p. VI. Daugnorai. Galvosūkių sprendimams siųsti yra duotas 2 savaitių laikas nuo datos, pažymėtos „Kary“, kuriame yra įdėtas galvosūkis. Tuo būdu ir provincijos sprendėjai per tą laiką gali suspėti atsiųsti į redakciją sprendimus ir jiems yra įskaitomi teisingi sprendimai.

N. Galvosūkių sprendimus galėtų siųsti ir banderolėmis, bet atvirutėmis prašytumėm nesiųsti, nes labai lengvai gali kiti pastebėti ir pasinaudoti Tamstos sprendimu.

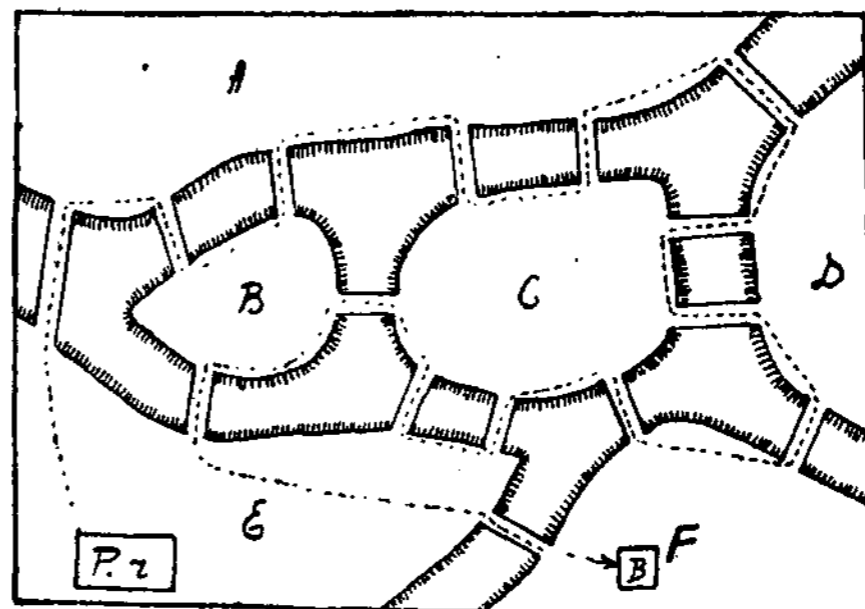
Eil. Stp. Viluckiui. Jeigu atsirastų reikalingas skaičius norinčių laikyti egzaminus nerikiuotės puskarininkio laipsniui įgyti, tai jie galėtų būti. Bet tuo tarpu dar nežinia, kada tokie egzaminai įvyks II karo apygardoj.

Karoliui. Tamstos eilėraščiai vėliau bus sunaudoti.

Galvosūkių 15 nr. sprendimas.

Karys turi būti mandagus, linksmas ir visada pasiruošęs pasilaukti tėvynėi.

Gera išsprendė šie asmens: 1) gr. M. Antaniškis (4 p. p.); 2) P. Budreika (KKDD); 3) j. p. J. Maskaliūnas (KTS); 4) Fl. Tkačys, 5) N. Volkas (Kd.); 6) P. Sirgėdas (Šn); 7) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 8) j. p. Srėbalius; 9) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.); 10) A. Putelis (Mžk.); 11) v. p. J. Paliulis (2 p. p.) 12) St. Jazgevičius.

Galvosūkių 16 nr. sprendimas.

P. r. - pulko rajonas, B - pulko vado butas.
----- pulko vado kelias.

Gera išsprendė šie asmens: 1) eil. P. Kniukšta (5 p. p.); 2) eil. P. Kačinskas, 3) eil. S. Viluckas ir 4) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 5) j. p. Br. Jasiūnas ir 6) j. p. Paškevičius (glžk.); 7) j. p. H. Srėbalius (ryš.); 8) Br. Gražys (1 p. p.); 9) eil. A. Simanuskas (8 p. p.); 10) j. s. p. VI. Daugnoras (7 p. p.); 11) gr. M. Antaniškis (4 p. p.); 12) P. Budreika (KKDD); 13) J. Stiklorius (Kl.); 14) j. p. J. Maskaliūnas (KTS); 15) J. Baltaragis (Všk.); 16) J. Vebras (P.); 17) P. Plevokas (IKAS); 18) Stp. Kirstukas (Ob.); 19) Lingvenis (Kbr.); 20) Vl. Šiuša; 21) B. Rumša (KKDD); 22) K. Dlungauskas (M.); 23) gr. L. Dimitrijevas (Av.); 24) A. Liaudinskas (Krkn) 25) P. Liutinskis (On.) 26) J. Lukaševičius (Kl.); 27) N. Volkas ir 28) Fl. Tkačys (Kd.); 29) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 30) gr. V. Bliuvas (9 p. p.); 31) L. Mackevičius (K.); 32) eil. Paškevičius (5 p. p.); 33) A. Simonaitis (Lnk.); 34) Otonas Hakas (T.); 35) Br. Januškevičius (Š.) 36) ats. v. p. B. Girčys (Vlkk.) 37) v. p. J. Ardzijskaskas (Kl. k. k.) 38) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.); 39) v. p. J. Bružauskas (7 p. p.); 40) virš. A. Šveistys (Av.); 41) St. Jazgevičius (Pvk.); 42) B. Visockis (Rdm); 43) P. Sirgėdas (Šn.); 44) K. Dirmantas (K).

Galvosūkis 18 nr.

(Vertinamas 2 tšk.).

Trys karininkai, kapitonas A., vyresn. leitenantas B. ir leitenantas C. viename didžiuliame stadione bandė savo motociklų greitumą. Stadionas buvo apvalios formos ir turėjo aplink 3 kilometrus. Visi motociklai iš starto vietos išvyko vienu laiku, pilnu greičiu (t. y. su įsibėgėjimu). Važiuojant pasirodė, kad kpt. A. motociklas pasiekė 90 klm. per val., vyr. leit. B. — 108 klm., o leitenanto C. — tik 67,5 klm. greitumo. Po kiek laiko visi trys motociklistai susitiko starto vietoj.

Po kiek laiko nuo išvažiavimo tas susitikimas įvyko?

Kiek kartų kiekvienas jau buvo apvažiavęs stadioną bei kiek buvo padaręs kilometrų.

V.

Vazelino
mulas

„Florance“
Kaunas.

Saugokitės padirbimų. Kreipkite dėmesio būtina 03 nr. ir firmą „FLORANCE“.

Kiekvieno kario, mokytojo, mokyklos ir šlaip apšvietesnio žmogaus bibliotekėle turėtų puošti graži, gausiai iliustruota (arti 200 įvairiausių paveikslų) ir didelė (272 pusl.) kariška knyga

„SAVANORIS“

(1918 — 1920 m.)

„Savanoris“, turintis keliasdešimt mūs nepriklausomybės karo atsiminimų, yra ne tik įdomus, bet ir anklėjantis jaunimą pasiaukoti tėvynei.

„Savanorio“ kaina 5 lt. Reikalaukite knygynuose, Lietuvos Kariuomenės Savanorių Sąjungos skyriuose (kurie yra kiekviename apskrities mieste) ir sąjungos centro valdyboj (Kaunas, Gedimino g-vė 7a nr.).

Nepirkite užsienio tepalo, bet vartokite tik Lietuvos išdirbimo, nes jis yra geras ir nebrangus. Visur reikalaukite tepalo

„Kavalier“

Jis ne tik odą minkština, bet ir blizgina ją. 13

A M L I T

M Lietuviai, palaikykite savo pramonę — pirkite dviračius tikrai

L I T

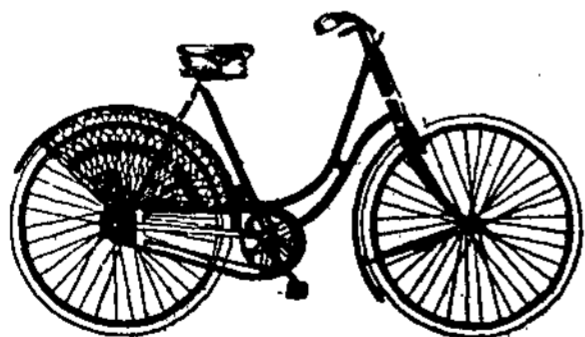
„AMLIT“.

Jie yra patys geriausieji.

Amerikos Lietuvių Akcinė Bendrovė

Kaunas Šiauliai Panevėžys
Kęstučio g. 44a Aušros aleja 2 Bataliono g. 2
Telef. 1221 Telef. 293 Telef. 78

25 lt.

25 lt.

mėnesiui

mėnesiui

D V I R A Č I A I

Išsimokėtina iki metų, neskaitant rankpinigių. Siūlome Lietuvoje gamintų „AMLIT“ ir kitų firmų. Dviračius duodame tik patikrintus ir pritaikintus mūsų keliams. Garantija 3 met.

G. Macys ir M. Mikelkevičius

Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 61, tel. 20-90. 5

Palaikykite Lietuvos pramonę ir prekybą!

I. Paškauskas, siuvėjas

Mickevičiaus g-vė 26. Telef. 22-13

Buv. Laisvės alėja 36 nr.

Primu užsakymus kariškiems ir civiltem rūbam. Darbas atliekamas pagal paskutinę madą. Kainos prieinamos. Duodama išsimokėtina. 3

Sa... indėliams. Taupymo dėžutės, Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas

Kaunas, Laisvės alėja 62. (Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

„Karys“

Jūsų draugas.

Tad ne tik skaitykit, bet ir

platinokit!!!

Vartokite tik geriausią kremą avalinėi, — dirbtą su terpetinu, „Gutalin“.

Rašomos mašinėlės!!

Palaikykite Lietuvos prekybą

„REMINGTON“

ir

„URANIA“

Skaičiavimo mašinėlės

„DALTON“

ir kitų sistemų vieton knygų sąskaityboje „KARTOTEKAS KARDDEX“ „REMINGTON“ yra visų rašomųjų mašinėlių motina.

Firma **G. Macys ir M. Mikelkevičius**
Kaunas, Laisvės al. 61 nr., tel. 20-90.

120.000 litų ⁵

galima išlošti (dvigubu bilietu)

Raudonojo Kryžiaus XVII loterijoje,

kuri prasidės

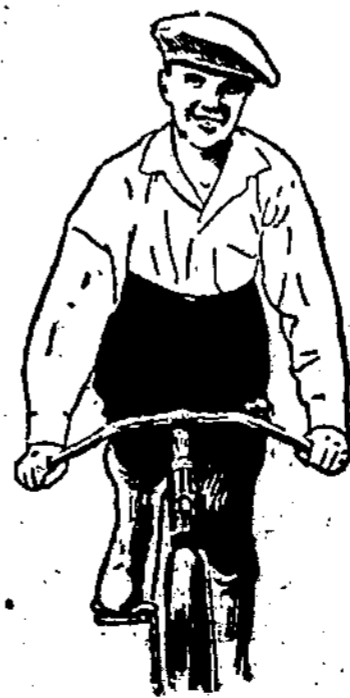
1930 V. D. m. birželio 6 d.

Neatidėliodami įsigykite bilietus.

Bilietai parduodami: Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyboje Kaune, Laisvės alėja 35, bankuose, pašto įstaigose Kaune ir provincijoje ir pas agentus.

I-mos klasės bilietų kaina:

$\frac{1}{1}$ — Lt. 10, —, $\frac{1}{2}$ — Lt. 5, —, $\frac{1}{4}$ — Lt. 2,50.

Juozas Margolis

Laisvės alėja 53 nr.
Telef. 155 ir 23-52

Didelis išsirinkimas dviračių ir motociklų žinomos firmos

„Triumph“, „Nürnberg“ ir „Am lit“

1930 m. modelių, prieinamiausiomis kainomis ir patogiomis mokėjimo sąlygomis.

25 litai mėnesiui 25 litai